

ГРУПА НЕОХИМ

КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 ДЕКЕМВРИ 2022 г.

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Надзорен Съвет:

Председател: Димчо Стайков Георгиев
Зам.председател: Димитър Стефанов Димитров (до 19.03.2022)
Зам.председател: Тошо Иванов Димов (от 22.07.2022)
Членове: Тошо Иванов Димов (до 21.07.2022)
Маргарита Георгиева Димитрова (от 29.06.2022)
Зърнени храни България АД
Инго Рендел

Управителен съвет:

Председател: Стефан Димитров Димитров
Зам.председател: Катя Господинова Петрова
Членове: Мирослав Димитров Димитров
Стефан Василев Грънчаров
Станислав Захариев Желязков

Изпълнителен директор:

Стефан Димитров Димитров
Мирослав Димитров Димитров

Гл. счетоводител:

Милена Тодорова Атанасова

Адрес на управление:

град Димитровград, Източна индустриална зона
ул. "Химкомбинатска"

Юристи:

Катя Господинова Петрова

Обслужващи банки:

УниКредит Булбанк АД
Ц К Б АД

Одитори:

АФА ООД

ГРУПА НЕОХИМ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

към 31 декември 2022 година

	Приложения	31.12.2022 BGN'000	31.12.2021 BGN'000
Приходи от договори с клиенти	3	628 164	351 192
Други доходи/(загуби) от дейността, нетно	4	18 171	4 064
Промени в запасите от готова продукция и незавършено производство		15 054	8 905
Капитализирани разходи за нетекущи активи придобити по стопански начин		275	249
Разходи за суровини и материали	5	(476 080)	(232 358)
Разходи за външни услуги	6	(22 564)	(18 299)
Разходи за персонала	7	(30 030)	(26 285)
Разходи за амортизация	15, 16, 17	(10 703)	(11 035)
Отчетна стойност на продадените стоки	8	(1 529)	(218)
Възстановена/(начислена) обезценка на финансови активи, нетно	9	30	(407)
Други разходи за дейността, в т.ч.	10	(42 436)	(23 188)
Разходи за въглеродни емисии		(40 003)	(22 377)
Печалба от оперативна дейност		78 352	52 620
Обезценка и отписване на нетекущи активи, нетно	11	(154)	(576)
Финансови разходи	12	(423)	(423)
Печалба от нетна парична позиция от преизчисления при свръхинфлационни икономики		149	-
Печалба преди данък върху печалбата		77 924	51 621
Разход за данък върху печалбата	13	(7 883)	(4 968)
Нетна печалба за годината		70 041	46 653
Други компоненти на всеобхватния доход:			
Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата			
Последващи оценки на пасиви по планове с дефинирани пенсионни доходи		225	160
		225	160
Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата			
Курсови разлики от преизчисляване на чуждестранни дейности		362	1 142
		362	1 142
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		587	1 302
ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА		70 628	47 955
Печалба, отнасяща се към:			
Собствениците на дружеството-майка		70 042	46 654
Неконтролиращото участие		(1)	(1)
		70 041	46 653
Общ всеобхватен доход, отнасящ се към:			
Собствениците на дружеството-майка		70 628	47 956
Неконтролиращото участие		-	(1)
		70 628	47 955
Нетна печалба на акция	14	BGN 27.09	18.04

Приложенията на страници от 5 до 108 са неразделна част от настоящия консолидиран финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет на страници от 1 до 108 е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от негово име на 12 април 2023 г. от :

Stefan 2023.04.12
Dimitrov 16:52:45
Изпълнителен директор: DIMITROV +03'00'
(Стефан Димитров)

Milena 2023.04.12
Todorova 16:44:33
Главен счетоводител: Atanasova +03'00'
(Милена Атанасова)

Консолидиран финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад.

АФА ООД, рег. № 015

Рени Георгиева Йорданова
Управител

Renny
Georgieva
Iordanova
Digitally signed by Renny Georgieva Iordanova
Date: 2023.04.20 16:12:24 +03'00'

Надя Димитрова Виячка
Регистриран одитор, отговорен за одита

NADIA
DIMITROV
A VIACHKA
Digitally signed by NADIA DIMITROVA VIACHKA
Date: 2023.04.20 16:20:50 +03'00'

ГРУПА НЕОХИМ
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
към 31 декември 2022 година

	Приложения	31.12.2022 BGN'000	31.12.2021 BGN'000
АКТИВИ			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и оборудване	15	54 390	61 998
Нематериални активи	16	138	37
Активи "Право на ползване"	17	733	1 236
Други дългосрочни капиталови инвестиции		2	2
Активи по отсрочени данъци	18	1 637	1 485
Други вземания	22	44	41
		56 944	64 799
Текущи активи			
Материални запаси	19	52 981	31 670
Вземания от свързани предприятия	20	2	2
Търговски вземания	21	7 038	4 658
Други вземания и предплатени разходи	22	2 860	4 277
Текущи нематериални активи	16	-	1 121
Парични средства и парични еквиваленти	23	102 452	72 065
		165 333	113 793
ОБЩО АКТИВИ		222 277	178 592
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Капитал, полагащ се на собствениците на дружеството-майка			
Основен акционерен капитал		2 654	2 654
Обратно изкупени собствени акции		(3 575)	(3 575)
Резерви		265	265
Неразпределена печалба		189 297	131 960
Други компоненти на собствения капитал		10 946	10 585
		199 587	141 889
Неконтролиращо участие		(2)	(2)
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ	24	199 585	141 887
ПАСИВИ			
Нетекущи задължения			
Дългосрочни банкови заеми	25	-	865
Задължения по лизинг	26	363	503
Дългосрочни провизии	27	945	725
Задължения към персонала при пенсиониране	28	2 245	2 404
Правителствени финансираня	29	13	17
Други задължения	36	8	-
		3 574	4 514
Текущи задължения			
Краткосрочна част на дългосрочни банкови заеми	25	862	1 883
Пасиви по договори с клиенти	31	11 589	18 679
Търговски задължения	32	2 201	6 260
Задължения към свързани предприятия	33	18	13
Задължения към персонала и за социално осигуряване	34	2 370	2 120
Задължения за данъци	35	326	1 150
Краткосрочни провизии	27	4	7
Краткосрочна част на задължения по лизинг	26	341	777
Други текущи задължения	36	1 407	1 302
		19 118	32 191
ОБЩО ПАСИВИ		22 692	36 705
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		222 277	178 592

Приложенията на страници от 5 до 108 са неразделна част от настоящия консолидиран финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет на страници от 1 до 108 е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от негово име на 12 април 2023 г. от :

Изпълнителен директор: Stefan Dimitrov
DIMITROV
(Стефан Димитров)
2023.04.12
16:54:02
+03'00'

Главен счетоводител: Milena Todorova
Atanasova
(Милена Атанасова)
2023.04.12
16:45:26
+03'00'

Консолидиран финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад.
АФА ООД, рег. № 015

Рени Георгиева Йорданова
Управител

Renny Georgieva Iordanova
Digitally signed by Renny Georgieva Iordanova
Date: 2023.04.20 16:13:25 +03'00'

Надя Димитрова Вячка
Регистриран одитор, отговорен за одита

NADIA DIMITROVA VIACHKA
Digitally signed by NADIA DIMITROVA VIACHKA
Date: 2023.04.20 16:23:51 +03'00'

ГРУПА НЕОХИМ
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
 към 31 декември 2022 година

	Приложения	31.12.2022 BGN'000	31.12.2021 BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност			
Постъпления от клиенти		678 934	400 275
Плащания на доставчици		(621 892)	(314 397)
Плащания на персонала и за социално осигуряване		(29 566)	(26 453)
Платени данъци (без данъци върху печалбата)		(14 358)	(8 716)
Възстановени данъци (без данъци върху печалбата)		44 204	14 847
Платени данъци върху печалбата		(8 964)	(4 035)
Платени лихви и банкови такси по заеми за оборотни средства		(4)	(262)
Други постъпления/(плащания), нетно		(187)	(268)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		48 167	60 991
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Покупки на имоти, машини и оборудване и нематериални активи		(2 510)	(3 103)
Постъпления от продажби на имоти, машини и оборудване		240	378
Нетни парични потоци използвани в инвестиционна дейност		(2 270)	(2 725)
Парични потоци от финансова дейност			
Постъпления от краткосрочни банкови заеми		-	1 800
Изплащане на краткосрочни банкови заеми		-	(1 800)
Изплащане на дългосрочни банкови заеми		(1 891)	(2 628)
Плащания по лизинг		(854)	(725)
Платени лихви и такси по заеми с инвестиционно предназначение		(38)	(104)
Изплатени дивиденди		(12 727)	(1 014)
Нетни парични потоци използвани във финансова дейност		(15 510)	(4 471)
Нетно увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти		30 387	53 795
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари		72 065	18 270
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	23	102 452	72 065

Приложенията на страници от 5 до 108 са неразделна част от настоящия консолидиран финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет на страници от 1 до 108 е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от негово име на 12 април 2023 г. от :

Изпълнителен директор: Stefan Dimitrov
 DIMITROV
 (Стефан Димитров)

2023.04.12
 16:54:39
 +03'00'

Главен счетоводител: Milena Todorova
 Atanasova
 (Милена Атанасова)

2023.04.12
 16:45:54
 +03'00'

Консолидиран финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад.
 АФА ООД, рег. № 015

Рени Георгиева Йорданова
 Управител

Renny Georgieva Iordanova
 Digitally signed by Renny Georgieva Iordanova
 Date: 2023.04.20 16:15:13 +03'00'

Надя Димитрова Виячка
 Регистриран одитор, отговорен за одита

NADIA DIMITROVA VIACHKA
 Digitally signed by NADIA DIMITROVA VIACHKA
 Date: 2023.04.20 16:26:29 +03'00'

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

към 31 декември 2022 година

Отнасящ се към притежателите на собствения капитал на дружеството-майка									
Неразпределена печалба									
Приложения	Основен акционерен капитал	Обратно изкупени собствени акции	Законови резерви	Резерв от преизчисления на чуждестранни дейности	Последващи оценки на задължение по пенсионни планове с дефинирани	Натрупани печалби / (загуби)	Общо	Неконтро- лиращо участие	Общо собствен капитал
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Салдо към 1 януари 2021 година	2 654	(3 575)	265	9 443	(2 281)	88 462	94 968	(1)	94 967
Промени в собствения капитал за 2021 година									
Разпределение на печалбата за дивиденсти	-	-	-	-	-	(1 035)	(1 035)	-	(1 035)
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:	-	-	-	1 142	160	46 654	47 956	(1)	47 955
- нетна печалба за годината	-	-	-	-	-	46 654	46 654	(1)	46 653
- други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	-	1 142	160	-	1 302	-	1 302
Салдо към 31 декември 2021 година	242 654	(3 575)	265	10 585	(2 121)	134 081	141 889	(2)	141 887
Промени в собствения капитал за 2022 година									
Разпределение на печалбата за дивиденсти	-	-	-	-	-	(12 930)	(12 930)	-	(12 930)
Общ всеобхватен доход за периода, в т.ч.:	-	-	-	361	225	70 042	70 628	-	70 628
- нетна печалба за периода	-	-	-	-	-	70 042	70 042	(1)	70 041
- други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	-	361	225	-	586	1	587
Салдо към 31 декември 2022 година	242 654	(3 575)	265	10 946	(1 896)	191 193	199 587	(2)	199 585

Приложенията на страници от 5 до 108 са неразделна част от настоящия консолидиран финансов отчет.
Консолидираният финансов отчет на страници от 1 до 108 е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от негово име на 12 април 2023 г. от :

Изпълнителен директор:

Stefan Dimitrov
DIMITROV
(Стефан Димитров)

2023.04.12
16:55:24
+03'00'

Главен счетоводител (съставител):

Milena Todorova
Atanasova
(Милена Атанасова)

2023.04.12
16:46:25
+03'00'

Консолидиран финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад.
АФА ООД, рег. № 015

Рени Георгиева Йорданова
Управител

Renny Georgieva
Iordanova

Digitally signed by Renny Georgieva Iordanova
Date: 2023.04.20 16:17:25 +03'00'

Надя Димитрова Виачка
Регистриран одитор, отговорен за одита

NADIA DIMITROV
A VIACHKA

Digitally signed by NADIA DIMITROVA VIACHKA
Date: 2023.04.20 16:29:30 +03'00'

1.	ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА.....	5
2.	ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА	10
3.	ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ.....	54
4.	ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	57
5.	РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ	58
6.	РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	60
7.	РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА.....	61
8.	ОТЧЕТНА СТОЙНОСТ НА ПРОДАДЕНИТЕ СТОКИ.....	61
9.	ВЪЗСТАНОВЕНА/(НАЧИСЛЕНА) ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ, НЕТНО	62
10.	ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	62
11.	ОБЕЗЦЕНКА И ОТПИСВАНЕ НА НЕТЕКУЩИ АКТИВИ	63
12.	ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	63
13.	РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА.....	64
14.	НЕТНА ПЕЧАЛБА НА АКЦИЯ.....	65
15.	ИМОТИ, МАШИНИ, ОБОРУДВАНЕ.....	66
16.	НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	68
17.	АКТИВИ „ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ“	70
18.	АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ.....	71
19.	МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	72
20.	ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ЛИЦА.....	74
21.	ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ	76
22.	ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ	79
23.	ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ.....	80
24.	КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	80
25.	ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	81
26.	ЛИЗИНГ	83
27.	ПРОВИЗИИ	85
28.	ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ	87
29.	ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ	90
30.	КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ.....	91
31.	ПАСИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ	91
32.	ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	91
33.	ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	92
34.	ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ.....	92
35.	ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	92
36.	ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	93
37.	УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	94
38.	УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	94
39.	СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА.....	103
40.	ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЪЩЕРНИТЕ ДРУЖЕСТВА В ГРУПАТА	106
41.	СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	108

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА

Група Неохим (Групата) включва Дружество-майка и неговите две дъщерни дружества (31.12.2021 г.: две дъщерни дружества).

Наименование на предприятието-майка – Неохим АД.

Крайно предприятие-майка – Неохим АД.

Няма промяна в наименованието на отчитащото се предприятие.

Дружеството-майка

Неохим АД (Дружеството-майка) е създадено през 1951 г. Регистрирано е като акционерно дружество през месец юли 1997 г. Дружеството-майка е със седалище и адрес на управление гр. Димитровград, Източна индустриална зона, ул. "Химкомбинатска" и е регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 836144932.

Съгласно промени в Устава на Дружеството-майка, които са вписани в Търговския регистър на 02.12.2021 г., Неохим АД преминава от едностепенна система на управление в двустепенна система на управление, съответно Дружеството-майка се управлява от Управителен съвет, действащ под контрола на Надзорен съвет. Последното вписване в Търговския регистър на промени за Дружеството-майка е от 29.06.2022 г., когато са вписани промени в състава на Надзорния съвет.

Дъщерни дружества

Дъщерните дружества в Групата са:

- Неохим - Протект ЕООД – търговско дружество регистрирано в България с Решение на Хасковски окръжен съд № 206/24.04.2002 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Димитровград, ул. Химкомбинатска №3;
- Неохим Таръм ООД, Турция – търговско дружество регистрирано в Турция в Търговския регистър на гр.Одрин съгласно удостоверение №7700-10687/15.10.2012 г. и със седалище и адрес на управление – гр.Одрин, Истасйон махаллеси, Талат паша джаддеси, номер 11/7, Меркез. Дружеството е придобито чрез учредяване и е правопреемник и на Неохим Гюбре ООД от 17.09.2018 г.

1.1. Собственост и управление на Дружеството-майка

Неохим АД е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа. Към 31 декември 2022 г. разпределението на акционерния капитал на Дружеството-майка е както следва:

• Еко Тех АД	- 24.28 %
• Евро Ферт АД	- 24.03 %
• Феборан ЕООД	- 20.30 %
• Даниел Руменов Гаргов	- 4.20 %
• УПФ Съгласие	- 3.33 %
• Неохим АД (обратно изкупени акции)	- 2.58 %
• Агрофер Интернешънъл Естаблишмънт, Лихтенщайн	- 2.56 %
• ЗУПФ Алианц България	- 2.46 %
• УПФ ЦКБ Сила	- 2.19 %
• Други	- 14.07 %

Съгласно Устава на Дружеството-майка, приет от Общото събрание на акционерите на Неохим АД, органите на Дружеството-майка са:

- Общо събрание на акционерите;
- Надзорен съвет;
- Управителен съвет.

Дружеството-майка се управлява и представлява от Управителния съвет, който извършва своята дейност под контрола на Надзорния съвет.

Надзорният съвет се състои от 5 /пет/ лица и е в състав от следните членове:

- 1) Димчо Стайков Георгиев;
- 2) Димитър Стефанов Димитров (до 19.03.2022 г.) и Маргарита Георгиева Димитрова (от 29.06.2022 г.);
- 3) Тошо Иванов Димов;
- 4) „Зърнени храни България“ АД, с представител Никола Пеев Мишев;
- 5) Инго Рендел (Ingo Rendel).

Управителният съвет се състои от 5 /пет/ лица и е в състав от следните членове:

- 1) Стефан Димитров Димитров;
- 2) Мирослав Димитров Димитров;
- 3) Катя Господинова Петрова;
- 4) Стефан Василев Грънчаров;
- 5) Станислав Захариев Желязков.

Дружеството-майка се представлява от изпълнителните членове /изпълнителни директори/ на Управителния съвет Стефан Димитров Димитров и Мирослав Димитров Димитров, всеки един от двамата поотделно.

Одитният комитет подпомага работата на Управителния съвет, има роля на лица натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над Неохим АД, вкл. над системата на финансово отчитане на Дружеството-майка.

Членовете на одитния комитет са:

- Таня Димитрова Кованлъшка
- Николина Желева Делчева
- Йорданка Атанасова Николова

1.2. Структура на Групата и предмет на дейност

Към 31 декември 2022 г. структурата на Групата включва Неохим АД като дружество-майка и посочените по-долу дъщерни дружества:

	31.12.2022	31.12.2021	Дата на
	Участие	Участие	придобиване
	%	%	на контрол
Дружества в България			
Неохим Протект ЕООД	100	100	24.04.2002
Дружества в чужбина			
Неохим Таръм ООД (Турция)	99.92	99.92	15.10.2012

Съгласно Удостоверение №1584 от 18.09.2018 г. на Дирекция Търговски регистър гр. Одрин, Република Турция Неохим Гюбре ООД в качеството си на прехвърлено дружество е влято в Неохим Таръм ООД на 17.09.2018 г., при което Неохим Гюбре ООД престава да съществува, а негов правопреемник става Неохим Таръм ООД.

Предметът на дейност на дружествата от Групата е както следва:

- Неохим АД – производство на неорганични и органични химически продукти и търговска дейност;
- Неохим Протект ЕООД, гр. Димитровград – охрана на имуществото на юридически лица, сгради, помещения и стопански офиси, охрана на физически лица и тяхното имущество и други;
- Неохим Таръм ООД, гр. Одрин, Турция – внос, износ и вътрешна търговия на всички видове химически торове.

Дъщерните дружества се ръководят от управители както следва:

Управители

Неохим Протект ЕООД	Янко Маринов
Неохим Таръм ООД, гр. Одрин – Турция	Алтан Бора

Към 31 декември 2022 година общият брой персонал на Групата е 771 (31.12.2021 г.: 771) работници и служители.

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на Групата, за периода 2019 – 2022 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	2019	2020	2021	2022
БВП в млн. лева	120 396	120 553	139 012	165 041 *
Реален растеж на БВП	4.0 %	- 4.0 %	7.6 %	2.9 %**
Инфлация в края на годината (ХИПЦ)	3.1 %	0.0 %	6.6 %	14.3 %
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.76	1.61	1.73	1.87
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.74	1.59	1.73	1.83
Валутен курс на турската лира в края на годината	0.29	0.21	0.13	0.11
Среден валутен курс на турската лира в края на годината	0.31	0.25	0.19	0.10
Основен лихвен процент в края на годината	0.00	0.00	0.00	1.30
Безработица (в края на годината)	5.9 %	6.7 %	4.8 %	4.7 %
Кредитен рейтинг на Р България по Standard&Poors (дългосрочен)	BBB	BBB	BBB	BBB
Кредитен рейтинг на Р България по Moody's (дългосрочен)	Baa2	Baa1	Baa1	Baa1
Кредитен рейтинг на Р България по Fitch (дългосрочен)	BBB	BBB	BBB	BBB

* Предварителни данни на БНБ за 2022 г. към 23 февруари 2023 г.

** Предварителни данни на БНБ към 23 януари 2022 г. за Q3 2022 г. спрямо Q3 2021 г.

Инфлацията в РТурция за последните три години с натрупване е в размер на 156%.

1.4. Влияние на военния конфликт в Украйна върху дейността на Групата

На 24.02.2022 г. започна военен конфликт на територията на Украйна с Русия, който продължава и към датата на издаване на този финансов отчет. Европейският съюз, САЩ и други държави по света, започнаха и продължават поетапно да налагат на Русия различни икономически санкции и ограничителни мерки спрямо конкретни руски икономически сектори, насочени срещу търговският обмен и финансово-икономическите отношения с Русия. В резултат на това, на местно и глобално ниво, се отчита значително повишаване на цените на петрола, природният газ, електроенергията, както и на редица други суровини и индустриални и селскостопански продукти.

Доставки на природен газ

Групата осъществява своята производствена дейност с основна суровина природен газ. В предходни години, природният газ е доставян основно чрез държавният обществен доставчик Булгаргаз ЕАД, който има сключен дългосрочен договор с ООО „Газпром Экспорт” Русия.

През текущия период, в резултат на събитията в Украйна, на Русия и различни руски компании, са наложени от Европейския съюз, САЩ и други държави по света, редица икономически санкции и ограничителни мерки. Същевременно, в хода на текущия период, съгласно публичната информация, са преустановени доставките от Русия на природен газ за редица държави-членки на Европейския съюз, вкл. за България. Въпреки това, през текущия отчетен период, Групата е получила от държавния обществен доставчик Булгаргаз ЕАД всички необходими количества

природен газ и не е имало случай на недостиг, който да доведе до спиране на производствени мощности.

В допълнение, българското правителство уверява, че в резултат на предприетите от него през 2022 г. действия по диверсификация на доставките на природен газ, както и на съвместните действия на Европейската комисия и на държави-членки на Европейския съюз, България ще продължи да получава природен газ от различни източници. Към датата на изготвяне на този отчет, Групата продължава да получава всички необходими количества природен газ. Доставните цени са значително по-високи спрямо цените от предходния период – ръст с около 157%.

Ремонт и поддръжка на производствените инсталации

Работните инсталации на Дружеството-майка са изградени по руска технология и то е зависимо от руски компании за доставка на резервни части за поддръжката им. Поради това, в хода на текущия период, както и към датата на изготвяне на този отчет, ръководството на Групата непрекъснато обсъжда и разглежда различни възможности за алтернативни доставчици на резервни части за производствените инсталации. В резултат на предприети действия, през 2022 г. е извършен планираният текущ капитален ремонт. Към момента, значителна част от резервните части за годишния планов ремонт за 2023 г. също са осигурени и не се очакват проблеми с извършването му.

Продажби на готова продукция

По отношение на реализацията на готова продукция – оценката на ръководството е, че в момента, както на българския, така и на международните пазари, продължава да има много висока ценова динамика, която може да доведе до влошаване на устойчивото потребление на азотни торове, вкл. на потреблението в България. Групата няма съществени прекратени договори с ключови клиенти в следствие на войната в Украйна. Ръководството на Групата непрекъснато следи текущите ценови равнища и тенденции на българския и на международните пазари и съответно възможностите за пренасочване на продажбите.

Ефекти върху елементите на финансовия отчет

Ръководството на Групата не е идентифицирало области във финансовия отчет, върху които военният конфликт в Украйна да има пряко и съществено отражение и ефекти, включително по отношение на оценката на отделните активи и пасиви.

Същевременно, развитието и изходът от тази война, на този етап, продължават да не могат да се предвидят, съответно е трудно да бъдат прогнозирани дългосрочните ефекти върху глобалното финансово-икономическо и социално развитие, вкл. и върху България. Ръководството на Групата ще продължи текущо да наблюдава и извършва анализи и оценки на решенията и предприеманите действия от страна на ръководните органи на България и ЕС и съответно за възможните преки и непреки последици върху дейността на Групата.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА

2.1. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Група Неохим е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет по разясненията на МСФО (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2022 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

За текущата финансова година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета по разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2022 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на Групата, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Новите и/или променените стандарти и тълкувания включват:

- Промени в МСФО 3 Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., приети от ЕК). *Тези промени актуализират МСФО 3, като заменят препратка към стара версия на Концептуалната рамка за финансово отчитане с последната ѝ актуална версия от 2018 г. Те добавят и изключение от принципа на признаване за пасиви и условни задължения, които попадат в обхвата на МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи и КРМСФО 21 Задължения за данъци и такси, както и се прави изрично уточнение, че условните активи не се признават към датата на придобиването. Промените се прилагат перспективно.*
- Промени в МСС 16 Имоти, машини и съоръжения (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., приети от ЕК). *Тези промени забраняват на предприятията да приспадат от разходите си за „тестване дали активът функционира правилно“, които са част от преките разходи, отнасящи се до довеждането на актива до местоположението и състоянието, необходимо за неговата експлоатация по начина, предвиден от ръководството, нетни приходи от продажби на произведените артикули по време на самото довеждане на актива до това местоположение и състояние. Вместо това предприятието признава тези приходи от продажба за такива артикули и съответните разходи, свързани с тях, в печалбата и загубата за периода съгласно правилата на другите приложими стандарти. Промените уточняват, че тестването дали активът функционира*

правилно, възщност представлява оценка дали техническия и физическия статус и демонстрирани възможности за работа на актива са такива, че той да е в състояние да се използва по предназначение при производство, доставка на стоки или услуги, отдаване под наем или за административни цели. Допълнително, предприятията трябва да оповестяват отделно сумите на приходите и разходите, свързани с произведените артикули, които не са резултат от обичайните дейности на предприятието. Промените се прилагат ретроспективно, но само за имоти, машини и съоръжения, които са доведени до местоположението и състоянието, необходими за тяхната експлоатация на или след началото на най-ранния период, представен във финансовия отчет, когато предприятието за първи път прилага изменението.

- Промени в МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., приети от ЕК). Промените специално изясняват, че разходите за изпълнението на задълженията по обременяващ договор са разходите, които са пряко свързани с него, включващи: а) пряк разход на труд и пряк разход на материали; и б) допълнителни разходи, които са пряко свързани с изпълнението на договора по пътя на разпределението - например разпределение на разходи за амортизация на имоти, машини и съоръжения, използвани за изпълнение на този договор. Не се включват административни и други общи разходи, освен ако те не са изрично фактурируеми към контрагента по договор. Промените нанасят и дребна корекция в уточненията за признаването на разходите за обезценка на активи, преди да се създаде отделна провизия за обременяващ договор, като подчертават, че това са активи, използвани в изпълнение на договора, а не активи предназначени за договора, каквото е изискването до влизане в сила на промяната. Промените се прилагат за изменения по договори, за които предприятието все още не е изпълнило всички свои задължения към началото на годишния период, през който за първи път ги прилага.
- Годишни подобрения в МСФО 2018-2020 в МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане, МСФО 9 Финансови инструменти, Илюстративен пример 13 към МСФО 16 Лизинг и МСС 41 Земеделие (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., приети от ЕК). Тези подобрения внасят частични промени в следните стандарти: а) в **МСФО 1** е предоставено облекчение по отношение на дъщерно предприятие, прилагащо за първи път МСФО на по-късна дата от предприятието майка. То оценява в своите индивидуални финансови отчети активите и пасивите по балансовите стойности, които биха били включени в консолидираните финансови отчети на предприятието-майка, по които предприятието майка е придобило дъщерното предприятие. То може в своите финансови отчети да оцени кумулативната разлика от превакутиране за всички дейности в чужбина по балансовата стойност, която би била включена в консолидирания финансов отчет на компанията-майка, на базата на датата на преминаването към МСФО на предприятието-майка, ако не са извършени никакви

корекции за целите на процедурите на консолидация и заради ефектите на бизнес комбинацията. Това изменение ще се прилага и за асоциирани и съвместни предприятия, които са предприели същото освобождаване по МСФО 1. Предприятието прилага това изменение за годишните отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2022. По-ранното прилагане е разрешено.; б) в **МСФО 9** е направено уточнение във връзка с таксите, които се включват в “10 процентния тест” за определяне дали при изменение на даден финансов пасив условията на новия или изменения финансов пасив се различават значително от тези на първоначално признатия. Според промените при определянето на тези такси, предприятието включва само тези, платени или получени между заемополучател и заемодател, включително такси, платени или получени от заемополучателя и заемодателя от името на другия. Предприятието прилага промените към финансовите пасиви, които се изменят в началото или след началото на годишния отчетен период, в който предприятието първоначално ги прилага; в) в **илюстративен пример 13 към МСФО 16** е премахнато илюстративното отчитане на възстановени от лизингодателя разходи за подобрение на лизингов имот с цел елиминиране на всякакво объркване относно третиране на стимулите по лизинг. Тъй като изменението се отнася за илюстративен пример, който придружава стандарта, а не е част от него, не е посочена дата на влизане в сила; г) в **МСС 41** е премахнато изискването предприятията да изключват паричните потоци за плащане на данъци при определянето на справедливата стойност на биологичните активи и земеделската продукция.

Към датата на одобряване за издаване на този финансов отчет са издадени, но не са в сила (и/или не са приети от ЕК) и следните променени стандарти и тълкувания, които са били приети за по-ранно приложение от Групата. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на Групата за следващи периоди, а именно:

- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и Изложение за практика 2 Преценки за същественост (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., приет от ЕК). Промените дават насоки и примери относно приложение на концепцията за същественост при преценки и вземане на решения, свързани с оповестяванията на счетоводната политика като: а) заместват изискването за оповестяване на съществена информация за счетоводните политики вместо на значимите счетоводни политики. б) дават пояснения как предприятията могат да идентифицират съществената информацията относно счетоводните политики и да дават примери кога информацията за счетоводните политики е вероятно да бъде съществена; в) поясняват, че информацията за счетоводните политики може да

бъде съществена поради своята същност, дори и когато съответните суми са несъществени; г) поясняват, че информацията за счетоводните политики е съществена, ако е необходима на потребителите на финансовите отчети на предприятието за разбирането на определена съществена информация във финансовите отчети; и д) поясняват, че предприятието не е нужно да оповестява несъществена информация за счетоводните политики, това не следва да води до пропускане или прикриване на съществена счетоводна информация. По-ранно прилагане е разрешено.

- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2024 г., не приети от ЕК). Тези промени са насочени към критериите на класифицирането на задълженията като текущи и нетекущи. Според тях предприятието класифицира задълженията си като текущи или нетекущи в зависимост от правата му, които съществуват в края на отчетния период и не се влияе от вероятността дали то ще упражни правото си да отложи уреждането на задълженията. Класификацията не се повлиява от очаквания на предприятието за или събития след датата на финансовия отчет. Промените уточняват, че под „уреждане“ на задължения се има предвид прехвърлянето на трета страна на парични средства, инструменти на собствения капитал, други активи или услуги. Класификацията не се отнася за деривативите в конвертируеми пасиви, които сами по себе си са инструменти на собствения капитал. Промените се прилагат ретроспективно. По-ранно прилагане е разрешено, но едновременно с прилагане на промените в МСС 1 Представяне на финансови отчети, нетекущи задължения, обвързани с ограничителни условия.
- Промени в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., приети от ЕК). Промените са насочени основно към приблизителните оценки и са свързани с пояснения за по-точно разграничение между промени в счетоводната политика, корекции на грешки и промени в приблизителните оценки като: а) „дефиницията за промени в приблизителните оценки“ е заменена с „дефиниция за приблизителните оценки“ - според новата дефиниция приблизителните оценки са стойности във финансовите отчети, които са обект на несигурност по отношение на оценяването им; б) предприятието разработва и прилага приблизителни оценки, ако счетоводните политики изискват позиции във финансовите отчети да бъдат оценени по начин, който съдържа несигурност по отношение на оценяването им; в) направено е пояснение, че промяна в

приблизителна оценка може да е резултат на промяна във входящи данни или на оценъчната техника, както и от нова информация или ново развитие, освен ако това не е резултат от корекция на грешка от предходни години; и г) промяна в приблизителна оценка може да има отражение върху печалбата или загубата за текущия период или върху печалбата и загубата за текущия периоди и бъдещи периоди. По-ранно прилагане е разрешено.

- МСС 12 Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., приети от ЕК). Изменения на МСС 12 Данъци върху дохода – Отсрочени данъци, свързани с активи и пасиви, произтичащи от единична транзакция. *Измененията ограничават обхвата на освобождаване от признаване на отсрочени данъчни пасиви, вследствие на което то не се прилага за транзакции, при които при първоначално признаване, възникват равни по размер облагаеми и намаляеми временни разлики. Такива транзакции са признаването на актив “право на ползване” и задължения по лизинг от лизингополучателите на датата на сартиране на лизинга, както и при начисляване на задължения за демонтаж, преместване и възстановяване, включени в себестойността на съответния актив. С влизане в сила на измененията предприятията следва да признаят всеки отсрочен данъчен актив (до степента, до която е вероятно да съществува облагаема печалба, срещу която да могат да се използват намаляемите временни разлики) и отсрочен данъчен пасиви (за всички облагаеми временни разлики) съобразно критериите на МСС 12 за сделки, свързани с активи и пасиви, произтичащи от единични транзакции на или след началото на най-ранния представен във финансовия отчет сравнителен период. Предприятията признават кумулативния ефект от първоначалното прилагане на измененията като корекция на началното салдо на неразпределената печалба или друг компонент на собствения капитал, ако е подходящо към тази дата. Измененията са в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г., по-ранно приложение е разрешено.*
- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети, нетекущи задължения, обвързани с ограничителни условия (в сила за годишни периоди от 01.01.2024 г., не са приети от ЕК). *Тези промени уточняват, че само ограничителни условия, които предприятието е длъжно да спазва на или преди края на отчетния период засягат правото на предприятието да отложи уреждането на съответните задължения за най-малко дванадесет месеца след отчетната дата и съответно, само те следва да се вземат предвид при оценката на класификацията на задълженията като текущи или нетекущи. Тези споразумения влияят върху това дали правото*

съществува в края на отчетния период, дори ако спазването на условията се оценява след него (например ограничително условие, базирано на финансовото състояние на предприятието към края на отчетния период, но оценено след неговия край). Ограничителни условия, които се изчисляват на база на финансовото състояние на предприятието след края на отчетния период (например на база на финансовото състояние на предприятието шест месеца след отчетната дата) не следва да се вземат предвид при определяне на класификацията на задълженията и правото на тяхното отлагане. Въпреки това предприятията следва да оповестят информация за ограничителните условия, обхващащи наблюдаем период в рамките на дванадесет месеца след края на отчетния период с цел оценка на риска от това дали задълженията биха станали изискуеми. Промените се прилагат ретроспективно. По-ранно прилагане е разрешено, но едновременно с прилагането на промените в МСС 1 Представяне на финансови отчети относно класифицирането на задълженията като текущи и нетекущи.

Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на Групата.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2022 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален/или съществен ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на Групата:

- Подобрения на МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., приети от ЕК). Изменения са свързани с първоначалното прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – сравнителна информация. С тях се добавя опция за преход, отнасяща се до сравнителна информация за финансови активи при първоначално прилагане на МСФО 17 с цел намаляване на счетоводни несъответствия, възникващи между финансови активи и задължения по застрахователни договори в сравнителната информация при първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9. Прилагането на промените е по избор и се отнасят само до представянето на сравнителната информация при първоначално прилагане на МСФО 17.
- МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., приет от ЕК). Този стандарт е изцяло нов счетоводен стандарт за всички видове застрахователни договори, вкл. за някои гаранции и финансови инструменти, като обхваща принципи за тяхното признаване, оценяване, представяне и оповестяване. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за

застрахователните договори – МСФО 4. Той установява нов цялостен модел за отчитането на застрахователните договори и дейности, покриващ всички релевантни счетоводни и отчетни аспекти, както и съдържанието и структурата на финансовите отчети (представяне и оповестяване) на предприятия със застрахователна дейност. Той не е приложим за дейността на Групата, поради което ръководството не е оценявало неговото приложение.

- МСФО 10 (променен) – Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СМСС). Тези промени са насочени към решаването на счетоводното третиране на продажбите или апортите на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи дали продаваните активи или апортираните немонетарни активи, съставляват или не по същество „бизнес“ по смисъла на МСФО 3. Ако тези активи като съвкупност не отговарят на определението за „бизнес“ инвеститорът признава печалба или загуба до процента, съответстващ на дела на другите несвързани инвеститори в асоциираното или съвместното предприятие. В случаите когато се продават активи или се апортират немонетарни активи, които като съвкупност са „бизнес“, инвеститорът признава изцяло печалбата или загубата от транзакцията. Тези промени ще се прилагат перспективно. СММС отложи началната дата на приложение на тези промени за неопределено време.
- Промени в МСФО 16 Лизинг – Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг (в сила за годишни периоди от 01.01.2024 г., не са приети от ЕК). Изменението има за цел да доразвие изискванията към продавача-лизингополучател при измерване на задължението по лизинг при сделки „продажба – обратен лизинг“. То изисква след началната дата на лизинга (датата на предоставяне на основния актив) продавачът - лизингополучател да определи „лизингови плащания“ и „ревизирани лизингови плащания“ по начин, по който да не признае печалба или загуба, която се отнася до правото на ползване, задържано от него. Промените не се отнасят за признаване на печалби и загуби във връзка с частично или пълно прекратяване на лизинговия договор. Промените се прилагат ретроспективно. По-ранно прилагане е разрешено.

Групата води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като нейна отчетна валута за представяне. Данните в консолидирания финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано. Отчетът на дъщерното дружество Неохим Таръм се преизчислява от местна валута в български лев за целите на всеки консолидиран финансов отчет съгласно политиката на Групата. Отчетът на дъщерното дружество Неохим Таръм, чиято функционална валута е валута на свръхинфлационна икономика, се преизчислява с инфлационен индекс, за да бъде изразен в мерни единици, валидни към края на отчетния период, след което са преизчислени от местна валута в български лева за целите на консолидацията на Групата.

Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки

Представянето на консолидирания финансов отчет, съгласно Международните стандарти за финансови отчети, изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на консолидирания финансов отчет. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в Приложение № 2.27.

2.2. Дефиниции

Дружество-майка

Това е дружеството, което притежава контрол върху дъщерните дружества, в които е инвестирало.

Дружеството-майка е Неохим АД, България (Приложение № 1.1).

Дъщерни дружества

В съответствие с изискванията на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети Дружеството-майка притежава контрол в други предприятия, ако и само ако притежава всички от следните елементи на контрола:

- правомощия в предприятието, в което е инвестирано;
- излагане на или права върху променливите приходи от неговото участие в предприятието, в което е инвестирано;
- възможност да използва своите правомощия в предприятието, в което е инвестирано, за да окаже въздействие върху размера на възвръщаемостта на инвеститора.

Следвайки горепосоченото Дружеството-майка е преценило, че притежава контрол във всички предприятия, където притежава директно или индиректно повече от 50% от капитала с право на глас в Общото събрание и/или правото да назначава управители и може да ръководи дейностите, които оказват съществено въздействие върху възвръщаемостта на предприятието, в което е

инвестирано. Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът се прехвърля извън Групата или дружествата се ликвидират. За тяхната консолидация се използва методът на пълната консолидация.

Дъщерните дружества са посочени в Приложение № 1.2.

2.3. Принципи на консолидацията

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на Дружеството-майка и дъщерните дружества, изготвени към 31 декември 2022 г.

Финансовите отчети на дъщерните дружества за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на Дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

В консолидирания финансов отчет, отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода “пълна консолидация”, ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществени обекти счетоводна политика. Инвестициите на Дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване на контрол. Вътрешногруповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминиращи консолидационни записвания.

Дяловете на съдружници-трети лица, извън тези на акционерите на Дружеството-майка, са посочени самостоятелно в консолидирания отчет за финансово състояние, консолидирания отчет за всеобхватния доход и консолидирания отчет за промените в собствения капитал като “неконтролиращо участие”. Неконтролиращото участие се оценява по пропорционалния дял на неконтролиращото участие в разграничимите нетни активи на дъщерното дружество и съдържа сумата на дела на съдружниците-трети лица към датата на консолидацията за първи път в справедливата/намерената стойност на всички разграничими придобити активи и поети пасиви на съответните дъщерни дружества и сумата на изменението на дела на тези лица в собствения капитал от първата консолидация до датата на консолидирания отчет за финансовото състояние.

При придобиване на дъщерно дружество от Групата се използва методът на придобиване (покупко-продажба). Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност към датата на придобиване, на предоставените активи, възникналите или поети задължения и инструментите на собствен капитал, емитирани от придобиващото дружество, в замяна на получаване на контрола над придобиваното дружество. Прехвърленото възнаграждение включва и справедливата стойност на всички активи или пасиви в резултат от договорени възнаграждения под условие. Разходите, свързани с придобиването се признават като текущи за периода, в който те са извършени, с изключение на разходите за емисия на дългови или инструменти на собствения капитал, които се признават като компонент на собствения капитал.

Всички разграничими придобити активи и поети пасиви и условните задължения в бизнес комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на придобиване. Всяко превишение на сбора от прехвърленото възнаграждение (оценено по справедлива стойност), сумата на неконтролиращото участие в придобиваното предприятие и, при придобиване на етапи, справедливата стойност на датата на придобиване на по-рано притежаваното капиталово участие в придобиваното предприятие, над придобитите разграничими активи и поети пасиви на придобиваното дружество, се третира и признава като репутация. Ако при първоначалната оценка справедливата стойност на нетните разграничими активи надвишава прехвърленото възнаграждение (цената на придобиване) на бизнес комбинацията, това превишение

се признава незабавно в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на Групата.

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество или ликвидация:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;
- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрола, вкл. всички компоненти на друг всеобхватен доход свързани с тях;
- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;
- Признава се остатъчният дял в дъщерното дружество по справедлива стойност към датата на загуба на контрол;
- Рекласифицират се към печалби или загуби, или се трансферират директно към натрупани печалби всички компоненти на собствения капитал, представляващи нереализирани доходи или загуби - съгласно изискванията на съответните МСФО, под чиито правила попадат тези компоненти.
- Признава се всяка резултатна разлика като печалба или загуба от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), принадлежаща на Дружеството-майка.

Сделки с неконтролиращото участие

Групата прилага политика на третиране операциите с неконтролиращото участие (без загуба на контрол) като сделки в Групата. Сделки от страна на Дружеството-майка (без загуба на контрол) с притежатели на неконтролиращи участия се отчитат като капиталови транзакции директно в компонентите на собствения капитал (обикновено към компонента «натрупани печалби»). Балансовата стойност на контролиращото и неконтролиращото участие се коригират с промяната на съответния дял в дъщерното дружество. Разликата между стойността на коригирания дял в неконтролиращото участие и справедливата стойност (платена или получена цена) се признава директно в собствения капитал отнасящ се до собствениците на Дружеството-майка.

2.4. Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този консолидиран финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната и отчетна валута на Групата е българският лев. Функционална валута е валутата на основната икономическа среда, в която едно предприятие функционира и в която главно се генерират и изразходват паричните средства. Тя отразява основните сделки, събития и условия, значими за предприятието. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва директно в отчетната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента

на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута (монетарни отчетни обекти), се оценяват към 31 декември като се прилага заключителен обменен курс на БНБ.

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към “други доходи/(загуби) от дейността”.

Немонетарните отчетни обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Функционалната валута на дружеството в Турция е турската лира.

За целите на всеки консолидиран финансов отчет се извършва преизчисление на валутата на финансовите отчети на Неохим Таръм ООД, Турция съответно от турски лири в български лева като:

- а) всички активи и пасиви се преизчисляват в груповата валута по заключителен курс на местната валута спрямо нея към 31 декември;
- б) всички приходни и разходни позиции се преизчисляват в груповата валута по среден курс на местната валута спрямо нея за периода на консолидирания финансов отчет;
- в) всички получени курсови разлики в резултат на преизчисленията се признават и представят като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние („резерв от преизчисление на чуждестранни дейности”).

При освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество) кумулативната сума на курсовите разлики, които са били отчетени директно като отделен компонент в собствения капитал, се признават като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред “печалби/(загуби) от придобиване и освобождаване на дъщерни дружества, нетно”.

2.6. Приходи

2.6.1. Признаване на приходи по договори с клиенти

Обичайните приходи на Групата са от продажба на продукция собствено производство.

Приходите в Групата се признават, когато контролът върху обещаните в *договора с клиента* продукция, стоки и/или услуги се прехвърли на клиента. Контролът се прехвърля на клиента при удовлетворяване на задълженията за изпълнение по договора чрез прехвърляне на обещаните продукция, стоки и/или предоставяне на обещаните услуги.

Оценка на договор с клиент

Договор с клиент е налице само когато при влизането му в сила той:

- а) има търговска същност и мотив,
- б) страните са го одобрили (устно, писмено или на база „установена и общопризната стопанска практика“) и са се ангажирали да го изпълнят,
- в) правата на всяка страна могат да бъдат идентифицирани,
- г) условията за плащане могат да бъдат идентифицирани, и

д) съществува вероятност възнаграждението, на което Групата има право при изпълнение задълженията си за изпълнение, да бъде получено. При оценка на събираемостта се вземат предвид всички релевантни факти и обстоятелства по сделката, вкл. минал опит, обичайни бизнес практики, публикувани правила и направени изявления от страна на Групата, обезпечения и възможности за удовлетворяване.

Договор, за който някой от горепосочените критерии все още не е изпълнен, подлежи на нова оценка всеки отчетен период. Получените възнаграждения по такъв договор се признават като задължение (*пасив по договор*) в консолидирания отчет за финансовото състояние, докато: а) всички критерии за признаване на договор с клиент не бъдат изпълнени; б) Групата изпълни задълженията си за изпълнение и е получила цялото или почти цялото възнаграждение (което не подлежи на възстановяване); и/или в) когато договорът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти Групата прави допълнителен анализ и преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и респ. дали обещаните продукция, стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора) се отчита като едно задължение за изпълнение.

Групата признава приход за всяко *отделно задължение за изпълнение* на ниво *индивидуален договор с клиент* като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор.

2.6.2. Измерване на приходите по договори с клиенти

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор *цена на сделката*.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Групата очаква да има право, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни. При определянето на цената на сделката, Групата взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики, вкл. влиянието на променливи възнаграждения, наличието на съществен финансов компонент, непарични възнаграждения и възнаграждения, дължими на клиента (ако има такива). При договори с повече от едно задължения за изпълнение цената на сделката се разпределя към всяко задължение за изпълнение на база индивидуалните продажни цени на всяка стока и/или услуга.

Ако има промяната в обхвата или цената (или и в двете) на договора тя се отчита като отделен договор и/или като част от съществуващия договор в зависимост от това дали промяната е свързана с добавяне на стоки и/или услуги, които са разграничими, и от определената за тях цена. В зависимост от това:

- а) модификацията се отчита като отделен договор, ако обхватът на договора се разширява поради добавянето на стоки и/или услуги, които са разграничими, и промяната в договорната цена отразява индивидуалните продажни цени на добавените стоки и/или услуги;
- б) модификацията се отчита като прекратяване на съществуващия договор и сключване на нов договор (прилагане в бъдещето), ако оставащите стоки и/или услуги са разграничими от

прехвърлените преди модификацията, но промяната в договорната цена не отразява индивидуалните продажни цени на добавените стоки и/или услуги;

в) модификацията се отчита като част от съществуващия договор (кумулятивно коригиране), ако оставащите стоки и/или услуги не са разграничими от прехвърлените преди модификацията и следователно са част от едно задължение за изпълнение, което е уредено частично.

2.6.3. Задължения за изпълнение по договори с клиенти

Приходите, генерирани в Групата, са основно от продажба на продукцията собствено производство. Несъществен дял имат приходите от продажби на стоки и услуги.

Продажбите на продукцията в по-голямата си част са към двама основни дистрибутора – търговци на едро. Останалите продажби се реализират в страната и чужбина в рамките на торения сезон с еднократни договори.

Като цяло Групата е достигнала до заключение, че действа като принципал при договореностите си с клиентите, тъй като обичайно Групата контролира продукцията, стоките и/или услугите преди да ги прехвърли към клиента.

Приходи от продажби на продукцията

Групата произвежда и продава основно амониев нитрат, амоняк, амониев хидрогенкарбонат и др. При продажба контролът върху продукцията се прехвърля към клиента в точно определен *времеви момент*.

При *продажби в страната* това обичайно става с предаването на продукцията и физическото владение върху нея на клиента, когато клиентът може да се разпорежда с продадената продукция като управлява употребата ѝ и получава по същество всички останали ползи.

При *продажби в чужбина* преценката за момента, в който клиентът получава контрол върху продадената продукция се прави на базата на договорените условия на продажба по ИНКОТЕРМС.

При продажба на продукцията от дъщерното дружество в Турция контролът върху продукцията се прехвърля към клиента в точно определен *времеви момент*, като това обичайно става с предаването на продукцията и физическото владение върху нея на клиента.

Приходи от продажби на стоки

Групата продава стоки: закупени смесени торове, амоняк и др. При продажба на стоки, контролът върху стоките се прехвърля към клиента в точно определен *времеви момент*, което обичайно е при предаването на стоките на клиента на място и клиентът може да се разпорежда с продадените стоки като управлява употребата и получава по същество всички останали ползи.

Дружеството-майка има лиценз за търговия с природен газ (покупки и продажби). Приходите от продажби на природен газ се представят като други доходи в отчета за всеобхватния доход, доколкото те имат съпътстващ характер и не се третираат като основна и ключово определяща за бизнеса на Дружеството-майка дейност.

Приходи от продажби на услуги

Предоставяните от Групата услуги включват предоставяне на ИТ услуги и в някои случаи – транспорт като съпътстваща услуга към продажбата на продукцията.

Транспорт на продадената продукция

В някои случаи при продажба в чужбина Групата има ангажимент да транспортира стоката до уговорено местоназначение, като транспортът се организира от Групата, а стойността на транспорта се включва (калкулира) в продажната цена. В зависимост от договорените с клиента условия услугата по транспорт, може да се извършва и след като контролът върху продадената продукция е прехвърлен на клиента. До момента на прехвърляне на контрола върху продукцията, продажбата на продукцията и услугата по транспорт се отчитат като *едно задължение за изпълнение*, тъй като са част от една интегрирана стока и/или услуга.

Услугата по транспорт след прехвърляне на контрола върху продукцията се отчита като *отделно задължение за изпълнение*, тъй като транспортът може да се извърши от друг доставчик (т.е. клиентът може да се възползва от стоката с други лесно достъпни ресурси) и услугата по транспорт не модифицира и не видоизменя по никакъв начин продадената продукция. В този случай, възнаграждението, на което Групата очаква да има право (цената на сделката), се разпределя между отделните задължения за изпълнение на база индивидуалните им продажни цени. Индивидуалната продажна цена на продадената продукция се определя съгласно действащата към датата на сделката ценова листа, а за услугата по транспорт индивидуалната продажна цена се определя на база направените транспортни разходи.

За извършване на услугата по транспорт се използват транспортни фирми - подизпълнители. Групата е определила, че контролира конкретните услуги, преди те да бъдат предоставени на клиента и следователно действа в качеството си на принципал, тъй като: а) носи основната отговорност, че услугите са извършени и са приемливи за клиента (т.е. Групата носи отговорност за изпълнението на обещанието в договора, независимо дали самата Група извършва услугите или ангажира доставчик на услуги - трета страна, която да ги извърши); и б) договаря цената на услугите самостоятелно и без намеса от страна на клиента.

Приходите от продажба на транспортна услуга се признават *в течение на времето*, тъй като не е необходимо извършената до момента работа да се преповтори, ако друга страна трябва да извърши оставащата част от работата и следователно клиента получава и консумира ползите едновременно с изпълнение на услугата. За измерване на напредъка по договора (етапа на завършеност) се използва *метод, свързан с вложените ресурси*. Този метод е определен като най-подходящ за измерване на напредъка, тъй като най-добре описва дейността на Групата по прехвърляне на контрола и удовлетворяване на задълженията и съответно най-точно отразява нивото на изпълнение на задълженията, доколкото между усилията на Групата (вложените разходи) и прехвърлянето на услугата към клиента съществува пряка връзка. Напредъкът се измерва *на базата на извършените разходи спрямо общо планираните разходи за изпълнение на договора*.

Приходите от транспорт на продадената продукция се представят към приходите от продажба на продукцията, доколкото услугите по транспорт са съпътстващи продажбата на продукцията услуги.

ИТ и други услуги

Контролът върху услугите се прехвърля в периода от времето при тяхното предоставяне, тъй като клиентът едновременно получава и потребява ползите от дейността на Групата. Приходите от продажби се признават в течение на времето чрез измерване на степента на изпълнение на задълженията на Групата (етап на завършеност). Приходите от ИТ услуги се представят към приходите от договори с клиенти, а останалите приходи от услуги се представят като други доходи в консолидирания отчет за всеобхватния доход, доколкото те имат повече съпътстващ характер и не се третират като основна и ключово определяща за бизнеса на Групата дейност.

2.6.4. Цена на сделката и условия за плащане

Цената на сделката обикновено включва фиксирана продажна цена, съгласно обща или клиентска ценова листа. Продажните цени са определени с рамковите договори за търговците на едро и дъщерното дружество, а за останалите клиенти са определени индивидуално на база ценова листа.

При определяне на цената на сделката се взема предвид и дали има суми (възнаграждения), дължими на клиента, непарични възнаграждения, както и наличието на съществен финансов компонент. В определени случаи Групата събира краткосрочни аванси от клиенти. Приетата и прилагана от Групата ценова политика не включва форми на променливо възнаграждение. В случай, че такова е договорено, то се включва в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размера на признатите кумулативно приходи. Групата е направила анализ и е определила, че продължителността на срока между момента, в който клиентът плаща за обещаните и/или получени продукти, стоки/или услуги и момента на прехвърляне на контрола върху тези продукти, стоки и/или услуги е в рамките от 30 дни до дванадесет месеца и договореното възнаграждение няма съществен компонент на финансиране. Събраните авансово плащания от клиента се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние като пасиви по договори с клиенти.

Обикновено Групата не поема разходи за получаване на договори с клиенти и разходи за изпълнение на такива договори, които са допустими за и подлежат на капитализация.

2.6.5. Салда по договори с клиентиТърговски вземания и активи по договори

Активът по договор е правото на Групата да получи възнаграждение в замяна на продукцията, стоките или услугите, които е прехвърлила на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на продукцията, стоките и/или предоставянето на услугите Групата изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие).

Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно. Правото на възнаграждение се счита за безусловно, ако единственото условие за това, плащането на възнаграждението да стане дължимо, е изтичането на определен период от време.

Първоначалното оценяване, последващата оценка и обезценката на търговските вземания и активите по договор са оповестени в *Приложение № 2.12*.

Пасиви по договори

Като пасив по договор Групата представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнила задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите по договор се представят на отделен ред към *текущите и нетекущите активи и пасиви* в консолидирания отчет за финансовото състояние и се оповестяват отделно. Те се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или участват в обичайния оперативен цикъл на Групата, а останалите – като нетекущи. Активите и пасивите, произтичащи от един договор се представят нетно в консолидирания отчет за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора се подлагат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 Финансови инструменти. Загубите от обезценка в резултат от договори с клиенти се представят отделно от други загуби от обезценка.

2.7. *Разходи*

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, но само доколкото последното не води до признаването на отчетни обекти за активи или пасиви, които не отговарят на критериите на МСФО и рамката към тях.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат и се състоят от лихвени разходи, свързани с получени заеми и лизингови задължения, както и такси и други преки разходи по кредити.

2.8. *Имоти, машини и оборудване*

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по себестойност (цена на придобиване), намалена с натрупаната амортизация (без земите) и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние.

Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за активи, отговарящи на условията по

МСС 23 и др. Компоненти, които са придобити заедно с или към конкретни други дълготрайни материални активи, но все още не са инсталирани към тях, се капитализират към стойността на основния обект и се амортизират с неговия остатъчен полезен живот.

При изграждането на дълготрайни материални активи по стопански начин в цената на придобиване се включват всички преки разходи, свързани с ресурсите, чрез които се изграждат съответните обекти (разходи за заплати и осигуровки, материали и суровини, външни услуги и др).

Групата е определила стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е моделът на себестойността по МСС 16 – себестойност, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Определеният полезен живот по групи активи е както следва:

- сгради – 10-50 г.;
- машини, съоръжения и оборудване – 2-25 г.;
- компютри – 2-5 г.;
- транспортни средства – 3-15 г.;
- стопански инвентар – 2-15 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всяка отчетна година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира, считано от датата на промяната.

Последващи разходи

Разходите за ремонт и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива

индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност в употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат към статията “Обезценка и отписване на нетекущи активи” в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). В случаите, при които в хода на прегледа за обезценка, се установи, че даден актив е възстановил стойността си, отчетената в предходни периоди загуба от обезценка, се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход. Увеличената вследствие на възстановяване на загуба от обезценка балансова стойност на актива не превишава балансовата стойност, такава, каквато би била (след приспадане на амортизацията), в случай че в предходни години не е била признавана загуба от обезценка за съответния актив.

Печалби и загуби от продажба

Материалните дълготрайни активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което Групата очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която получателят получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към „други доходи/ (загуби) от дейността” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (отчета за печалбата или загубата).

2.9. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени в консолидирания финансов отчет по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

В състава на нематериалните активи на Групата са включени лицензии за ползване на програмни продукти и емисионни квоти по еврохема за търговия с емисии и единици редуцирани емисии.

Групата класифицира емисионните квоти като текущи, когато очаква да ги реализира в рамките на един отчетен период и нетекущи – всички останали.

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години, с изключение на нетекущите емисионни квоти, които се отписват при употребата им.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или да се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на „нематериалните

активи” се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което Групата очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която получателят получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към „други доходи/ (загуби) от дейността” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (отчета за печалбата или загубата).

Евросхема за търговия с емисии и единици редуцирани емисии

При първоначално придобиване разпределените квоти за парникови газове от Националния регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове по повод на фаза 4 от Европейската схема за търговия с емисии (ЕСТЕ), се признават като нематериални активи по номинална стойност (нулева стойност). Закупените квоти се признават при първоначално придобиване по цена на придобиване и се извършва тяхната класификация като текущи, или нетекущи в зависимост от намеренията за използване.

Избраният от Групата подход за последваща оценка на нетекущите емисионни квоти е моделът на себестойността – себестойност намалена с натрупани загуби от обезценка. Текущите емисионни квоти се признават в разходите (себестойността на готовата продукция) при отписването им в рамките на текущия отчетен период. Допълнително, Групата признава задължение в консолидирания отчет за финансовото състояние, когато нивото на емисиите на вредни газове за един период надвишава нивото на разпределените и налични квоти. Задължението се оценява по цената на придобиване на закупени квоти до достигане на нивото на държаните от Групата квоти и се оценява по текущи пазарни цени към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние за превишението над наличните квоти, като промените в размера на задължението се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Групата текущо изписва закупените квоти за покриване на задълженията по провизии за въглеродни емисии като използва метод първа входяща-първа изходяща цена.

2.10. Други дългосрочни капиталови инвестиции

Другите дългосрочни капиталови инвестиции представляват недирикативни финансови активи под формата на акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие), държани с дългосрочна перспектива.

Първоначално оценяване

Първоначално капиталовите инвестиции се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията (финансовия актив).

Последващо оценяване

Притежаваните от Групата капиталови инвестиции, представляващи акции в други дружества (малцинствено участие) се оценяват по справедлива стойност с отразяване на ефектите в друг всеобхватен доход. Тези ефекти се прехвърлят в неразпределената печалба при освобождаване (продажба) от съответната инвестиция.

2.11. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: цена на придобиване (себестойност) и нетната им реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в себестойността (цената на придобиване), както следва:

- суровини и материали в готов вид - всички доставни разходи, които включват покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите в готов за тяхното използване вид;
- готова продукция и незавършено производство - преките разходи за материали и труд и съответстващата част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на постоянните общопроизводствени разходи в себестойността на произвежданата продукция и полуфабрикати се извършва на базата на нормалния капацитет на производствените мощности. Избраната от Групата база за разпределението им по продукти е количеството произведена продукция.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.12. Търговски вземания

Търговските вземания представляват безусловно право на Групата да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението).

Първоначално оценяване

Търговските вземания се представят и отчитат първоначално по справедлива стойност на база цената на сделката, която стойност е обичайно равна на фактурната им стойност, освен ако те съдържат съществен финансиращ компонент, който не се начислява допълнително. В този случай те се признават по сегашната им стойност, определена при дисконтова норма в размер на лихвен процент, преценен за присъщ на клиента-длъжник.

Последващо оценяване

Групата държи търговските вземания единствено с цел събиране на договорни парични потоци и ги оценява последващо по амортизирана стойност, намалена с размера на натрупаната обезценка за кредитни загуби.

Обезценка

Групата прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на всички търговски вземания, използвайки опростения подход, допускан от МСФО 9, и на база матричен модел за процента на загубата.

Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят.

Обезценката (респективно възстановяването ѝ) на вземанията се начислява и отчита чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията *“Възстановена / (начислена) обезценка на финансови активи, нетно”* на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.13. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - депозити в банки с оригинален матуритет до три месеца и средствата на депозитите с по-дълъг матуритет, които са свободно разполагаеми за Групата съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита.

Последващо оценяване

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност, намалени с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

За целите на изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с кредити, обслужващи текущата дейност (за оборотни средства), се включват в оперативна дейност;
- плащанията, свързани с лизингови договори (лихви и главници), свързани с активите с право на ползване се посочват към финансова дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на Групата за съответния период (месец).
- трайно блокираните парични средства над 3 месеца не се третираат като парични средства и еквиваленти.
- плащанията за покупка на емисионни квоти, класифицирани като текущи са включени като плащане за оперативна дейност (плащания на доставчици);

2.14. Търговски и други задължения

Търговските и други текущи задължения в консолидирания отчет за финансово състояние се представят по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените активи и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност на база сегашната им стойност при дисконтова норма, присъща за Групата, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

2.15. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

В консолидирания отчет за финансово състояние всички заеми и други привлечени финансови ресурси се представят първоначално по цена на придобиване (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното им признаване лихвоносните заеми и други привлечени ресурси последващо се оценяват и представят в консолидирания отчет за финансово състояние по амортизирана стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизираната стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или разходи (лихви) през периода на амортизацията или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Разходите за лихви се признават за срока на финансовия инструмент на база метода на ефективния лихвен процент.

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Групата има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.16. Лизинг

Групата прави анализ и оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг на началната дата на лизинга, която е по-ранната от двете дати - датата на лизинговото споразумение или датата на ангажирането на страните с основните условия на лизинговия договор. Даден договор представлява или съдържа лизинг, ако по силата на него се прехвърлят срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време.

2.16.1. Лизингополучател

Групата прилага единен модел на признаване и оценка на всички договори за лизинг, с изключение на краткосрочните лизингови договори (лизингов договор със срок от 12 месеца или по-малко от датата на стартиране на лизинга и който не съдържа опция за покупка) и лизинговите договори на активи на ниска стойност.

Групата не се е възползвала от практическата целесъобразна мярка на МСФО 16, която позволява на лизингополучателя за всеки клас идентифициран актив да не отделя нелизинговите от лизинговите компоненти, а вместо това да отчита всеки лизингов компонент и свързаните с него нелизингови компоненти като отделен лизингов компонент. За договори, които съдържат лизинг на един или повече лизингови и нелизингови компоненти, Групата прилага политика да разпределя възнаграждението по договори, които съдържат лизингови и нелизингови компоненти, на база относителните единични цени на лизинговите компоненти и съвкупната единична цена на нелизинговите компоненти.

а) активи „право на ползване“

Групата признава в консолидирания отчет за финансовото състояние актив „право на ползване“ на датата на стартиране на лизинговите договори, т.е. датата, на която основният актив е на разположение за ползване от страна на дружеството-лизингополучател.

Активите „право на ползване“ се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация, загуби от обезценка и корекциите, вследствие на преоценки и корекции на задължението по лизинг. Цената на придобиване включва:

- размера на първоначалната оценка на задълженията по лизинг;
- лизингови плащания, извършени към или преди началната дата, намалени с получените стимули по договорите за лизинг;
- първоначалните преки разходи, извършени от Групата, в качеството ѝ на лизингополучател;
- разходи за възстановяване, които Групата ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно договора;

Групата амортизира актива „право на ползване“ за по-краткият период от полезния живот и срока на лизинговия договор. Ако собствеността върху актива се прехвърля по силата на лизинговия договор до края на срока на договора, то го амортизира за полезния му живот. Амортизацията започва да се начислява от датата на стартиране на лизинга.

Сроковете на амортизация, предмет на договорите за лизинг, са от 2 до 5 години.

Групата е избрала да прилага модела на цената на придобиване за всички свои активи „право на ползване“.

Активите „право на ползване“ се тестват за обезценка в съответствие с МСС 36 Обезценка на активи, като се прилага политика за определяне и отчитане на обезценката, аналогична на тази при имотите, машините и оборудването (дълготрайните материални активи). Възстановимата стойност на активите „право на ползване“ е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се определят като разлика между възстановимата и балансовата стойност (когато възстановимата стойност е по-ниска от балансовата), и се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход като разходи за

амортизация (в печалбата или загубата за годината).

Активите „право на ползване“ се представят на отделен ред в консолидирания отчет за финансовото състояние, а тяхната амортизация към Разходи за амортизация в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

б) задължения по лизинг

Групата признава задължения по лизинг на датата на стартиране на лизинга, оценени по настояща стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Те включват:

- фиксирани плащания (включително фиксирани по същество лизингови плащания), намалени с подлежащите на получаване лизингови стимули;
- променливи лизингови плащания, зависещи от индекси или проценти първоначално оценени, използвайки индексите или процентите на датата на стартиране на лизинга;
- цената за упражняване на опцията за покупка, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателя ще ползва тази опция;
- плащания на санкции за прекратяване на лизинговите договори, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на лизингополучателя;
- сумите, които Групата очаква да плати на лизингодателите като гаранции за остатъчна стойност.

Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекси или проценти, а са свързани с изпълнение или с използването на основния актив, не са включени в оценката на задължението по лизинг и в актива „право на ползване“. Те се признават като текущи разходи в периода, в който настъпи събитието или обстоятелството, довело до тези плащания и се включват към разходите за външни услуги, в печалбата и загубата за годината.

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в договора, ако той може да бъде непосредствено определен или с диференциалния лихвен процент на Групата, който то би плащало в случай, че заеме финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива „право на ползване“, за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда.

Лизинговите плащания (вноски) съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихва) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница). Лихвените разходи по лизинга се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на Групата през периода на лизинга на периодична база, така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение, като се представят като „финансови разходи“.

Задълженията по лизинг се представят на отделен ред в консолидирания отчет за финансовото състояние като дългосрочни или краткосрочни задължения.

Групата оценява последващо задължението по лизинг като:

- увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по задълженията по лизинг;
- намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания;

- преоценява балансовата стойност на задълженията по лизинг, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор;
- гаранциите за остатъчна стойност се преразглеждат и коригират, ако е необходимо към края на всеки отчетен период.

Групата преоценява задълженията си по лизинг (при което извършва и кореспондиращи записвания към съответните активи „право на ползване“), когато:

- има промяна в срока на лизинга или е възникнало събитие или обстоятелство, което е довело до промяна в оценката на опцията за закупуване, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с коригиран дисконтов процент;
- има промяна в плащанията за лизинг, произтичаща от промяна в индекс или процент или има промяна в сумите, които се очаква да бъдат дължими по гаранции за остатъчна стойност, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с непроменения (оригиналния) дисконтов процент (освен когато промяната в лизинговите плащания, произтича от промяна в плаващите лихвени проценти, в този случай се използва коригиран дисконтов процент, който отразява промените в лихвения процент);
- лизинговият договор е изменен и това изменение не е отразено като отделен лизинг, в този случай задължението по лизинг се преизчислява като се базира на срока на променения лизингов договор, дисконтирайки променените лизингови плащания с коригиран дисконтов процент към датата на влизане в сила на изменението.

2.16.2. Лизингодател

Групата класифицира всеки от своите лизингови договори като договор за оперативен или договор за финансов лизинг. Когато с договора за лизинг се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, той се класифицира като договор за финансов лизинг, всички останали договори се класифицират като договори за оперативен лизинг.

Приходите от наем от оперативните лизинги се признават на линейна база за периода на лизинговия договор и се представят към други доходи от дейността, нетно в консолидирания отчет за всеобхватния доход. Първоначалните преки разходи, извършени във връзка с постигането на оперативния лизинг, се прибавят към балансовата стойност на основния актив и се признават като разход през срока на лизинговия договор на линейна база.

Основният актив, предмет на лизинговия договор, остава и се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата.

Когато договорът съдържа лизингов и нелизингов компонент Групата прилага МСФО 15, за да разпредели възнаграждението по договора върху всеки компонент.

2.17. Доходи за персонала

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите на Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България за дружествата, извършващи своята дейност в България и на турския Кодекс на труда за дружеството в Турция.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Групата вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на консолидирания финансов отчет Групата прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено социално и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране***Планове с дефинирани вноски***

Основно задължение на Групата в качеството ѝ на работодател е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски са регламентирани в Кодекса за социално осигуряване (КСО), както и в Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата на Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2021 г.: 60:40).

Наетият персонал в Турция се осигурява съгласно действащите Закон за социални осигуровки и общи здравни осигуровки и Закон за осигуровки при безработица. Вноските, определени със закон се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение 60:40 (2021 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от Групата в качеството ѝ на работодател, се основават на българското и турското законодателство, са планове с дефинирани вноски. При тези планове в България работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заетите от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

В Турция работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд „Пенсии, инвалидност и смърт“, фонд „Трудова злополука и професионално заболяване“, фонд „ОЗМ“, фонд „Безработица“ на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заетите от тях суми за периода на трудовия им стаж.

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд. Дължимите от Групата вноски по плановите с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда Групата в качеството ѝ на работодател в България е задължено да изплаща на персонала си обезщетение в размер на брутното трудово възнаграждение на съответния служител за два месеца при прекратяване на трудовото правоотношение с него поради пенсиониране. В случай, че служителят е придобил в предприятието или в същата група предприятия десет години трудов стаж през последните двадесет години, обезщетението е в размер на брутното трудово възнаграждение за шест месеца.

В Турция, съгласно техния Кодекс на труда Групата е задължена при настъпване на пенсионна възраст да изплаща на персонала обезщетение по една средномесечна заплата за всяка отслужена година в дружеството в Турция.

По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на консолидирания финансов отчет, по която те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им - в консолидирания отчет за всеобхватния доход като:

а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”;

б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет, Групата назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните им задължения към персонала за обезщетения при прекратяване на трудовото правоотношение поради пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиран в България (за дружествата от България), където функционира и самата Група. За Турция размера на обезщетението се изчислява на база последно брутно възнаграждение, като има максимален праг актуализиран всяка година от Министерството на финансите. Провизията се определя на база на настоящата стойност на бъдещото задължение.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на трудовото и осигурително законодателство в България, Групата в качеството ѝ на работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор на служители, преди пенсиониране, определени видове обезщетения.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план (например за реструктуриране), да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите в случаите на доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

Други дългосрочни доходи

Членовете на Управителния и Надзорния съвет (Съвета на директорите преди промяната в управленската структура от 02.12.2021 г.), на които е възложено управлението на Компанията-майка и Групата имат право да получават, освен постоянно възнаграждение, и променливо възнаграждение. При определяне постоянното и променливо възнаграждение се взимат предвид измененията на годишна база на средния размер на възнагражденията за пълно работно време на работниците и служителите в Компанията-майка извън управлението му, както и обичайната практика на „Неохим“ АД за парично стимулиране на работниците и служителите, наети за осъществяване на дейността на Групата. Определянето и изплащането на променливо възнаграждение може да се извършва, като се вземат предвид текущото финансово състояние на Компанията-майка за съответното тримесечие, респективно финансова година и изпълнението на не по-малко от три от четири критерии, които са предвидени в Политиката за възнаграждения, определени на годишна база за предходната финансова (календарна) година. Разсрочената част от променливото възнаграждение се изплаща пропорционално през периода на разсрочване, който е три години, считано от месеца, следващ месеца на приемане на решението. Разсрочената част от променливото възнаграждение е 40 % от общия му размер. Групата признава доходи, платими 12 или повече месеца след края на периода, през който са заработени като други нетекущи задължения на база на тяхната настояща стойност към датата на отчета за финансовото състояние.

2.18. Акционерен капитал и резерви

Неохим АД е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на Дружеството-майка. Акционерите отговарят за задълженията на Дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Дружеството-майка отчита основния си акционерен капитал по номинална стойност на регистрираните в Търговския регистър акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава, Дружеството-майка е длъжно да формира и фонд Резервен (законови резерви), като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, предвидена в Устава;
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание на акционерите.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в Устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

Образуван е *резерв от ефекта от преизчисления във валутата на представяне на чуждестранните дейности*, който включва ефектите от преизчисления на финансовите отчети на чуждестранното дружество от местна валута във валутата на представяне на Групата. Този резерв се признава като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата и се включва като част от текущите печалби или загуби в консолидирания отчет за всеобхватния доход при освобождаване (продажба) на чуждестранната дейност.

Обратно изкупените собствени акции са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по себестойност (цена на придобиване) като с брутната цена на обратно изкупените акции е намален собственият капитал на Дружеството-майка. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции се представят директно в собствения капитал на Групата в компонента “Неразпределена печалба”.

Компонент от последващи оценки на задължение по пенсионни планове с дефинирани доходи е формиран от последващите оценки на задълженията към персонала при пенсиониране, които по същество представляват актюерски печалби и загуби признавани веднага, в периода, в който възникват. Те се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”.

2.19. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на българските дружества са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2022 е 10% (2021: 10%).

Дружествата в Турция се облагат съгласно изискванията на турското законодателство при данъчна ставка 23% (2021 г.: 25%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението, за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степеня, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда при изготвяне на годишния отчет за финансово състояние и се редуцира до степеня, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или друга капиталова позиция в консолидирания отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансова капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (България и Турция), в чиито юрисдикции се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на Групата се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (България и Турция), и то тогава и само тогава, когато Групата има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху дохода.

Към 31.12.2022 г. отсрочените данъци върху печалбата на Групата са оценени при ставки, валидни за 2023 г. – за дружествата в България в размер на 10% и за дружеството в Турция при ставка 20%.

2.20. Нетна печалба/(загуба) на акция

Основната печалба /(загуба) на акция се изчислява като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Нетна печалба на акция с намалена стойност не се изчислява, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.21. Провизии

Провизии се признават, когато Групата има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че погасяването/уреждането на това задължение ще породни необходимост от изходящ поток от ресурси на Групата. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение.

Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, Групата признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на

неговото получаване и стойността му може надеждно да се установи и доход (кредит) по същата позиция в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), където е представена и самата провизия.

2.22. Правителствено финансиране (дарение от публични институции)

Правителственото финансиране са различни форми на предоставяне на безвъзмездни средства от държавата (местни и централни органи и институции) и/или междуправителствени споразумения и организации.

Правителствено финансиране (дарение от публични институции) се признава първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от Групата, и че тя е спазила и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране (дарение от публични институции), свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите, или ако е нормативно определено и получено в последващ период – в него.

Правителствено финансиране (дарение от публични институции), свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущата печалба или загуба на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно в размера на призната в разходите амортизация.

2.23. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

Финансови активи

Първоначално признаване, класификация и оценяване

При първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират в три групи, според които те впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, по справедлива стойност през другия всеобхватен доход и по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Групата първоначално оценява финансовите активи по справедлива стойност, а в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, се добавят преките разходи по сделката. Изключение са търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране - те се оценяват на база цената на сделката, определена съгласно МСФО 15.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Групата се е ангажирала да закупи или продаде актива.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им признаване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на съответния финансов актив и бизнес модела на Групата за нейното управление. За да бъде класифициран и оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, условията на даден финансов актив трябва да поражда парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата

(СПГЛ)" по неиздължената сума на главницата. За целта се извършва анализ чрез тест на СПГЛ на нивото на инструмента.

Бизнес моделът на Групата за управление на финансовите активи отразява начина, по който Групата управлява финансовите си активи за генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци са резултат само на събирането на договорни парични потоци, на продажба на финансовите активи, или и двете.

Групата е определила бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци. Този модел включва паричните средства и еквиваленти и търговските и други вземания.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи са класифицирани като финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти) и финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход без рециклиране на кумулативните печалби и загуби (капиталови инструменти).

Групата оценява финансовите активи по амортизирана стойност когато са удовлетворени и двете условия по-долу:

- финансовият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него, и
- условията на договора за финансовия актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват на база метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Те подлежат на обезценка. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Финансовите активи по амортизирана стойност на Групата включват: парични средства и еквиваленти в банки и търговски вземания, вкл. от свързани предприятия.

Групата е направила неотменим избор да класифицира в категорията финансови активи по справедлива стойност в другия всеобхватен доход (капиталови инструменти) малцинствените си капиталови инвестиции, които то държи дългосрочно. Тези инструменти не се търгуват на борси и са представени в консолидирания отчет за финансово състояние към статията „други дългосрочни капиталови инвестиции”.

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли, или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Групата е поела задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което: или а) Групата е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или б) Групата нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от

собствеността върху актива, но не е запазила контрола върху него.

Когато Групата е прехвърлила правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпила в споразумение за прехвърляне, тя прави оценка на това дали и до каква степен е запазила рисковете и ползите от собствеността. Когато Групата нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлила контрола върху него, тя продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото си участие в нея. В този случай Групата признава и свързаното с това задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Групата е запазила.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от: първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска Групата да изплати.

Обезценка на финансови активи

Групата признава коректив (провизия за обезценка) за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Очакваните кредитни загуби се изчисляват като разлика между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Групата очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват и паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

За изчисляване на очакваните кредитни загуби на *търговските вземания и активите по договори с клиенти* Групата е избрала и прилага опростен подход на база матрица за изчисление на очаквани кредитни загуби и не проследява последващите промени в кредитния им риск. При този подход тя признава коректив (провизия за обезценка) въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата. Групата е разработила и прилага матрица за провизиране, която се базира на историческия опит по отношение на кредитните загуби, коригирани с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за икономическата среда и за които е установена взаимовръзка с процента на кредитните загуби.

За изчислението на очакваните кредитни загуби по паричните средства и еквиваленти в банки, Групата прилага общия подход за обезценка, определен от МСФО 9. Съгласно този подход Групата прилага “тристепенен“ модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив). За целта се прилага рейтингов модел, като се използват рейтингите на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody's, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На тази база, от една страна, се използват публични данни за PD (вероятности за неизпълнение), рефериращи към рейтинга на съответната банка, а от друга, от промяната на рейтинга на съответната банка, Групата оценява наличието на завишен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват съобразно наличието на гарантирани и/или обезпечени суми по банковите сметки.

Финансовите обезценени активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

Финансови пасиви*Първоначално признаване, класификация и оценяване*

Финансовите пасиви на Групата включват търговски и други задължения, заеми и други привлечени средства. При първоначално им признаване финансовите пасиви се класифицират като пасиви по амортизирана стойност. Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства и търговски и други задължения, нетно от пряко свързаните разходи по сделката.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация. Обичайно те се класифицират и оценяват по амортизирана стойност.

Получени заеми и други привлечени средства (вкл. задължения към доставчици)

След първоначалното им признаване, Групата оценява лихвоносните заеми и привлечени средства по амортизирана стойност, чрез метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато съответният финансов пасив се отписва, както и чрез амортизацията на база ефективен лихвен процент.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквито и да било дисконти или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ефективния лихвен процент. Амортизацията се включва като "финансов разход" в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Отписване

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитодател при по същество различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.24. Оценяване по справедлива стойност

МСФО 13 се прилага, когато в друг МСФО се изисква или позволява оценяване по справедлива стойност или оповестяване на оценяването по справедлива стойност, както на финансови инструменти, така и на нефинансови позиции. Стандартът не е приложим за операциите с плащане на базата на акции, попадащи в обхвата на МСФО 2 "Плащане на базата на акции", както и по отношение на оценките, които имат някои сходства с оценяването по справедлива стойност, но не представляват такова - като оценката по нетна реализируема стойност в МСС 2 "Материални запаси" или по стойността в употреба в МСС 36 "Обезценка на активи".

Някои от активите и пасивите на Групата се оценяват и представят/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са на повтаряща се (ежегодна) база – финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, определени търговски и други вземания и задължения.

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване на основен (или най-изгоден) пазар при текущи пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирани цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

На датата на годишния финансов отчет съобразно счетоводната политика на Групата се прави от отговорното лице общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на оценка или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и се предлага за одобрение пред изпълнителния директор подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата.

2.25. Сегментно отчитане

Отчетен сегмент представлява отграничим компонент на Групата, която предприема бизнес дейности, от които може да получава приходи и понася разходи (включително приходи и разходи, свързани със сделки с други компоненти на Групата), чиито оперативни резултати редовно се преглеждат от ръководството, вземащо главните оперативни решения, при вземането на решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени към сегмента и оценяване на резултатите от дейността му и за който е налице отделна финансова информация. Групата има един единствен сегмент на отчитане.

2.26. Преизчисления на показатели от финансови отчети на дружества от Групата, работещи в условия на свръхинфлация (преизчисления при свръхинфлационни икономики)

Показателите от финансовия отчет на дъщерното дружество Неохим Таръм, опериращо в икономика при свръхинфлация, на първо място, се преизчисляват на база общия ценови индекс до мерната единица валидна към края на отчетния период, с цел отразяване промените в покупателната стойност на парите за периода, след което на второ място – се превалутират в отчетната валута на Групата.

Паричните позиции на отчета за финансовото състояние, които включват пари и парични средства и такива позиции, които ще се уреждат с пари или парични средства, не се преизчисляват за целите на отразяване на ефекти от свръхинфлация. Всички други активи и пасиви, като: имоти, машини и съоръжения; нематериални активи; материални запаси; както и компонентите на собствения капитал, са непарични позиции на отчета за финансовото състояние за целите на преизчисления за свръхинфлация. Непаричните позиции, които са представени по текущи стойности към края на отчетния период, не се преизчисляват с инфлационен индекс. Всички други непарични позиции, оценени по цена на придобиване или по цена на придобиване намалена с натрупана амортизация, се преизчисляват за отразяване на ефекти от свръхинфлация чрез използване на общия ценови индекс - от датата на сделката /придобиването/ до края на текущия отчетен период. Непарични позиции, отчитани по цени, текущи към дати, различни от датата на придобиването /преоценени стойности/ или края на отчетния период, се преизчисляват от датата на преоценката до края на отчетния период. Преизчислената инфлирана стойност на дадена непарична позиция се намалява съгласно съответния за нея МСФО, когато тази стойност надвишава възстановимата стойност на непаричната позиция.

Всички компоненти на собствения капитал, с изключение на натрупаните печалби/загуби при първоначално преминаване към отчитане при свръхинфлационна икономика, се преизчисляват за целите на отразяване на ефекти от свръхинфлация чрез използване на общия ценови индекс - от датата на възникването на съответния компонент до края на текущия отчетен период.

Всички позиции на отчета за всеобхватния доход се преизчисляват за целите на отразяване на ефекти от свръхинфлация чрез използване на общия ценови индекс - от датата на първоначалното признаване на съответните стопански операции в отчета до края на текущия отчетен период.

Печалбата или загубата от нетната парична позиция, отразяваща ефектите от преизчисленията за свръхинфлация на непарични позиции и позициите от отчета за всеобхватния доход, се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата) в статията „печалба или загуба от нетна парична позиция от преизчисления при свръхинфлационни икономики”.

Сравнителните данни за предходния отчетен период в консолидирания отчет не са преизчислени, доколкото те са представени във валута на несвръхинфлационна икономика (бг лев).

2.27. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Групата. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

2.27.1. Основни ценови фактори. Действащо предприятие

Финансовият отчет на Групата е изготвен на база на принципа за действащо предприятие. При оценката на ръководството относно приложението на този принцип са взети предвид следните ключови фактори:

2.27.1.1. Влияние на цената на природния газ върху доходността и отчетените финансови резултати. Доставка на природен газ.

Влияние на цената на природния газ

Природният газ е основна производствена суровина за Групата, а цената на природния газ винаги е оказвала съществено влияние върху доходността и отчетените финансови резултати на Групата. Около 79% (2021 г.: 74%) от себестойността на продукцията се формира именно от тази суровина. Непрекъсваемостта в доставките на природен газ и цената му са ключови за производствената дейност. През 2022 г., Групата отчита разходи за природен газ в размер на 418,020 х.лв. (2021 г.: 200,545 х.лв.), което представлява нарастване в размер на 217,475 х. лв. Увеличението се дължи на ръст в доставната цена, не се наблюдава ръст в потребеното количество (Приложение №5). В допълнение, през текущия период, брутните изходящи парични потоци (с ДДС) за доставката на природен газ са в размер на 485,152 х.лв. (2021 г.: 234,815 х.лв.), което представлява нарастване в размер на 250,337 х. лв. През 2022 г. средната доставна цена на природния газ, по която Групата е доставяла основния си производствен материал, е в размер на 143.82 лв./Мвч. (2021 г.: 55.93 лв./Мвч.), което е ръст с 157%.

Ръководството на Групата е направило приблизителни калкулационни изчисления, които могат да бъдат обобщени в следното:

- При нарастване на цената на природния газ с 10%, влиянието върху финансовия резултат за 2022 г. би било намаляване с около 25,546 х.лв.;
- При намаляване на цената на природния газ с 10%, влиянието върху финансовия резултат за 2022 г. би било нарастване с около 25,546 х.лв.

От началото на 2023 г. до месец март 2023 г. обявената публична цена на Булгаргаз ЕАД е в границите от 191,36 лв./Мвч, за месец януари, 135,99 лв./Мвч. за месец февруари и 118,38 лв. /Мвч за месец март, като е налице тенденция за постепенно намаляване на цената на природния газ в България от месец февруари 2023 г. Тази тенденция се запазва и през месец април – 109,80 лв./Мвч. Тенденция за намаляване на цената на природния газ от месец декември 2022 г. се отчита и на нидерландската борса TTF.

При намаляване на доставната цена на природния газ, който е основна производствена суровина за Групата, се намалява себестойността на произвежданата продукция в Неохим АД, съответно това улеснява българските земеделски производители да купуват азотни торове за подхранване на културите на по-достъпни цени.

Оценката на ръководството е, че към момента, Групата все още е изложена на значителен риск от негативни промени на цената на доставяния природен газ, включително от риск за по-бавно намаляване на цената на природния газ в България, спрямо цената в чужбина. При изготвяне на

бюджета за 2023 г. то е приложила консервативен подход при планиране на разходите за природен газ.

Доставки на природен газ

През 2022 г. делът на „Булгаргаз“ ЕАД в доставките за Групата на природен газ е 100% (2021 г.: 95.71% дял). В допълнение, доставянето на природен газ за Групата се извършва единствено през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Ръководството непрекъснато търси различни възможности за закупуване на природен газ, които включват както директни договаряния с доставчици, така и закупуване чрез лицензираната борса за търговия с природен газ („Газов Хъб Балкан“ ЕАД) в България. С Решение №Л-560 от 28.09.2021 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране, на Неохим АД е издадена Лицензия № Л-560-15 от 28.09.2021 г. за осъществяване на дейността „търговия с природен газ“ за срок от 10 години.

Оценката на ръководството е, че към момента Групата продължава да е изложена на риск по отношение на сигурността на доставките на природен газ. Съгласно публично достъпна информация, Европейската комисия, както и държавите членки на ЕС и в частност българското правителство, продължават да работят по обезпечаването с доставки от необходимите количества природен газ.

Групата не е изложена на съществен риск от негативни промени в цените на другите суровини и материали, защото съгласно договорните отношения с доставчиците, те са обект на периодичен анализ и обсъждане за преразглеждане и актуализиране спрямо промените на пазара.

2.27.1.2. Цена на квотите за въглеродни емисии

Въздействието на дейността на Групата върху климата е свързано основно с генерирането на въглеродни емисии при производството на амониак и азотна киселина. За отделените въглеродни емисии то формира задължение за закупуване на въглеродни квоти като разлика между общо дължимите въглеродни квоти и безплатно предоставените такива.

Групата е изложена на ценови риск от цената на квотите за въглеродни емисии. Ръководството управлява този риск като следи ежедневно борсовата цена на квотите. Този процес се следи и управлява текущо.

Пазарните цени на квотите към 31 декември за период от шест години е, както следва:

- 31.12.2017 г. - 8.14 EUR (15.92 BGN);
- 31.12.2018 г. - 24.64 EUR (48.19 BGN), и ръст на нарастване спрямо 2017 г. с 202.7%;
- 31.12.2019 г. - 24.48 EUR (47.88 BGN), и ръст на нарастване спрямо 2017 г. с 201%.; несъществено намаление спрямо 2018 – 0.6%;
- 31.12.2020 г. - 32.54 EUR (63.64 BGN), и нарастване спрямо 2019 г. с 33%;
- 31.12.2021 г. - 79.96 EUR (156.39 BGN), и нарастване спрямо 2020 г. с 146%;
- 31.12.2022 г. – 78.70 EUR (153.92 BGN), и несъществено намаление спрямо 2021 г. с 1.58%;

Текущата цена на квотите от месец март 2023 г. е около 160 лв., като цената на няколко пъти в дневна търговия преминава праг от 100 евро/квота (196 лв./квота). Към 31.3.2023 г. цената е 174 лв./квота. Закупените от Групата квоти от началото на 2023 г. са при средна цена от 174,13 лв. (89,03 EUR), ръст спрямо 31.12.2022 г. с около 13%. В допълнение, за периода от 2018 до 2022 г., нарастването на цената на квотите е 219.40%. Нарастването на цената на въглеродните квоти води до нарастване на себестойността на произвежданата продукция и повлиява негативно върху резултатите на Групата.

През 2022 г. Групата придобива квотите за въглеродни емисии на средна цена 149.55 лв., докато закупените квоти през 2021 г. са при средна цена 90.30 лв., което представлява ръст от 59.25 лв. (66%). Паричните потоци, свързани с квотите за 2022 г. са 36,965 х. лв. (2021 г.: 24,952 х. лв.), а отчетените разходи в отчета за всеобхватния доход са 40,003 х. лв. (2021 г.: 22,377 х. лв.). Ръководството на Групата е направило приблизителни калкулационни изчисления, които могат да бъдат обобщени, че при нарастване на цената на квотите с 10% спрямо средната покупна цена за 2022 г., влиянието върху разходите би било нарастване с около 4,000 х.лв., съответно финансовият резултат на Групата би бил намален със същата сума, респ. при намаление на цената на квотите ефектът би бил обратен.

Промяната във фаза 4, в сравнение с предходния подход за разпределение на безплатните квоти (фаза 3) е, че разпределението на квоти зависи от равнището на дейност на инсталациите, а не от капацитета на същите, т.е намаляване на производството ще рефлектира върху количеството на безплатните квоти. При промени в нивата на активност на инсталациите над 15 % от базовата линия, която е съставена на база исторически данни и представлява производственото ниво за периода 2014-2018г, количеството безплатни квоти подлежи на промяна. Фаза 4 (от 2021-2030 г.) е разделена на два периода от по пет години, при всеки от които ще има отделно разпределение на безплатни квоти. Безплатното разпределение на квоти за втория период 2026-2030 ще бъде обект на верификация на втора базова линия за периода 2019-2023.

Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския Парламент и на Съвета е направена оценка и проверка с помощта на техническите критерии посочени в Делегиран Регламент (ЕС) 2021/2139 на Комисията, с цел установяване степента на екологична устойчивост на икономическата дейност на Групата, както и дали тя се квалифицира като екологично устойчива и допринасяща за постигане на следните екологични цели:

- а) смекчаване на изменението на климата;
- б) адаптиране към изменението на климата;
- в) устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси;
- г) преход към кръгова икономика;
- д) предотвратяване и контрол на замърсяването;
- е) защита и възстановяване на водното биоразнообразие и на водните екосистеми.

Производствата, на които е извършена оценка са производство на амонак и производство на азотна киселина, които са допустими за таксономията дейности. С помощта на техническите критерии се оценява дали тези дейности се квалифицират като допринасящи съществено за смекчаването на изменението на климата или за адаптирането към изменението на климата, и дали те не нанасят значителни вреди във връзка с постигането на някоя от другите екологични цели. Идентифицирани са рисковете за двете дейности.

Дейностите са квалифицирани като допустими за таксономията, но не екологоустойчиви. Съгласно критериите за ненанасяне на значителни вреди и двете дейности не отговарят на критериите за смекчаване на изменението на климата. Отговарят на критериите за адаптиране към

изменението на климата, водни и морски ресурси, замърсяване и биологично разнообразие и екосистеми. Критериите за кръгова икономика са неприложими и за двете производства.

По мнение на ръководството не са налице други негативни ценови фактори, които биха могли да окажат влияние върху дейността му и то ще продължи да изпълнява всички свои дейности и планирани обеми.

2.27.2. Изчисление на очаквани кредитни загуби за търговски вземания и парични вземания и еквиваленти.

Измерването на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (търговски вземания и парични средства и еквиваленти) е област, която изисква използването на сложни модели и съществени предположения за бъдещи икономически условия и кредитно поведение на клиенти и длъжници (например вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби).

За прилагането на тези изисквания ръководството на Групата прави редица важни преценки, като: а) определяне на критерии за идентифициране и оценка на значително увеличение на кредитния риск; б) избор на подходящи модели и предположения за измерване на очакваните кредитни загуби; в) формиране на групи от сходни финансови активи (портфейли) за целите на измерването на очакваните кредитни загуби, г) установяване и оценка за корелацията между историческите проценти на просрочие и поведението на определени макропоказатели, за да се отразят ефектите от прогнозите за тях в бъдеще при изчисленията на очакваните кредитни загуби.

За търговските вземания, вкл. от свързани лица

Групата използва матрици за провизии за изчислението на очакваните кредитни загуби от търговските вземания. Процентите на провизиите се базират на дните просрочие за групи от различни клиентски сегменти (портфейли), които имат сходни модели на загуба (тип клиент като сектор).

Всяка матрицата за провизии първоначално се основава на детайлни исторически наблюдения за проценти на несъбираемост на вземанията на Групата и движението на вземанията по групи просрочия. Обичайно се използват исторически данни поне за три години спрямо датата на финансовия отчет. Допълнително матрицата се калибрира така, че да коригира исторически установените зависимости за кредитните загуби с прогнозната информация, използвайки и вероятностни сценарии. Например, ако се очаква дадени прогнозни икономически условия да се влошат или подобрят през следващата година, което може да доведе до корелационно увеличение на просрочията в даден клиент, историческите проценти на неизпълнение се коригират. Към всяка отчетна дата наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение се актуализират и се отчитат ефектите от промените в прогнозните оценки.

Оценката на съотношението между наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение, прогнозните икономически условия и очакваните кредитни загуби е съществена счетоводна оценка. Стойността на очакваните кредитни загуби е чувствителна към промени в обстоятелствата и

прогнозните условия. Историческите кредитни загуби на Групата и прогнозните икономически условия могат да се отклоняват спрямо действителната несъбираемост в бъдеще.

За паричните средства

За изчислението на очакваните кредитни загуби по паричните средства и еквиваленти в банки, Групата прилага общия „триетапен” подход за обезценка, определен от МСФО 9. За целта се прилага модел, базиран на публикуваните рейтинги на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody's, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На тази база, от една страна, се определят показателите за PD (вероятности за неизпълнение), като се използват публичните данни на PD рефериращи към рейтинга на съответната банка, а от друга, чрез промяната на рейтинга на съответната банка от период в период, Групата оценява наличието на завишен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват по формула за изчисление на очакваните кредитни загуби, като се вземат предвид наличие на гарантирани и/или обезпечени суми по съответните банкови сметки.

Ръководството на Групата е направила анализ и е установила, че паричните средства и еквиваленти съдържат несъществена очаквана кредитна загуба и е приело да не я осчетоводява във финансовия отчет.

2.27.3. Признание и оценка на провизии

Квоти за емисии на парникови газове

В края на всеки отчетен период, Групата отчита емитирани количества квоти за емисии на парникови газове. В случай на реализиран недостиг на квоти, Групата признава провизия за настоящото си задължение за предаване на верифицираните квоти. Провизията се остойностява като количеството на недостига (разлика между безплатно отпуснатите квоти, наличните закупени от групата и реално емитираните газове за докладвания период) на квоти, установено чрез специален формуляр – Докладване на годишните емисии, се оценяват по текущи пазарни цени към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние, а промените в размера на задължението се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Депа за производствени отпадъци

Групата признава провизия за закриване на депа за производствени отпадъци и рекултивиране на терена, когато едновременно са налице:

- правно задължение по силата на §4, ал.1 от преходните и заключителни разпоредби към Наредба №6 от 27.08.2013 г. и на чл.14 от Директива 1999/31/ЕС за преустановяване на експлоатацията, закриване и/или привеждане на съществуващите депа за отпадъци и
- план за привеждане на депата в съответствие с нормативните изисквания, одобрен като видове дейности, срокове и прогнозируеми стойности от МОСВ, съгласно изискванията на посочената по-горе наредба.

За определяне на размера на провизията Групата назначава лицензирани експерти-еколози, които изготвят прогнозна оценка на разходите по видове дейности, необходими за изпълнение на задължението и издават специален доклад и план-сметка. Сумите, които се очаква, че ще бъдат усвоявани за срок, по-дълъг от една година, се дисконтират. Дисконтовият процент се определя на база среден лихвен процент на получените от групата дългосрочни инвестиционни кредити.

2.27.4. Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година Групата извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, за които е преценено, че съществува голяма вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, същите се обезценяват до нетна реализируема стойност. В резултат на извършения годишен преглед е отчетена обезценка на материални запаси, общо в размер на 1,717 х.лв. Разходите за обезценка на материални запаси включват обезценка на материали в размер на 245 х.лв. и обезценка на стоки в размер на 1,472 х.лв. (Приложение № 10).

2.27.5. Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани всяка година изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор (Приложение № 28).

2.27.6. Обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи

В края на всяка финансова година Групата извършва преглед за обезценка на дълготрайните материални и нематериалните активи. В резултат на този преглед ръководството преценя дали са налице условия за обезценка и при установяване на такива условия Групата отчита разход за обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

В резултат на извършения годишен преглед е отчетена обезценка до 100% на сгради и съоръжения, за които през отчетния период е взето решение, че няма да се използват в дейността на Групата, в размер на 102 х.лв. (Приложение № 11).

2.27.7. Признаване на данъчни активи

При признаването на отсрочените данъчни активи от ръководството на Групата е оценявана вероятността отделните намаляеми временни разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите да генерират в перспектива достатъчно данъчни печалби за тяхното компенсиране срещу тези печалби.

Групата признава актив по отсрочени данъци във връзка с амортизации и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи, доколкото е преценила, че няма законово ограничен срок за обратно проявление на временната разлика и, че в бъдеще ще успее да използва тази временна разлика.

За останалите признавани активи по отсрочени данъци Групата прави преглед за обезценка дали не са налице условия за обезценка, доколкото за тях също няма законово ограничен срок за обратно проявление на временната разлика и в бъдеще те ще могат да бъдат приспаднати срещу бъдещи печалби или облагаеми временни разлики.

2.27.8. Преценки и предположения, свързани с договори за лизинг

При идентифициране и класифициране на лизинг или на лизингов елемент в даден договор, ръководството на Групата прави редица важни преценки.

- налице ли е договор за лизинг, в т.ч. дали договорът съдържа идентифициран актив и дали по силата на него се прехвърля правото на контрол над използвания актив за съответния срок на договора;
- определяне срока на лизинга
- определяне на диференциалния лихвен процент по договорите за лизинг.

Ръководството е направило анализ на сключените наемни договори и е определило, че са налице 14 договора, които съдържат лизинг, както и, че по тях се прехвърля правото на контрол над използвания идентифициран актив за съответния срок на договора. Идентифицираните активи по тези договори са:

- наети офиси – два броя, като един е в Р Турция;
- нает склад – в Р Турция
- нает магазин;
- нает паркинг;
- наети вагони;
- наети автомобили – седем договора за наем на леки автомобили;
- телескопичен телехендлер.

Срок на лизинга

При определяне на срока на лизинга ръководството е взело предвид неотменимия период на лизинга, заедно с периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване, ако е сигурно, че тя ще бъде упражнена, както и периодите, по отношение на които съществува опция за прекратяване, ако е достатъчно сигурно, че тя ще бъде упражнена. По отношение на тези опции и вероятността за тяхното упражняване или не, ръководството е взело предвид редица фактори като: важността на наетия актив за дейността на Групата, разходи, които биха били свързани с прекратяване на договора и определяне на нов актив за нуждите на предприятието, опита до момента с тези активи и с наемодателите и др.п.

За три от договорите за лизинг в Р България (офис, магазин, паркинг) Групата е определила, че срокът им е договореният в договора срок – 5 г., доколкото: не е договорена опция за удължаване, налице са възможности за предсрочно прекратяване на договора при неплащане, по взаимно съгласие или др. под., но ръководството преценява, че на този етап не планира предсрочно прекратяване. За един от договорите (вагони) лизинговият срок е преценен от ръководството като двегодишен на база минал опит.

Относно договорите за лизинг на автомобили лизинговият срок е определен на база срокът, посочен в договорите – 60 месеца, като в договорите не е предвидена опция за удължаване.

За двата договора за лизинг в Р Турция (офис и склад) Групата е определила, че срокът им е 5 г.

При настъпване на важно събитие, или съществено изменение в обстоятелствата, които са под контрола на Групата и засягат сигурността в упражняването на опциите за удължаване/прекръпяване, то прави повторна оценка на срока на договора.

Диференциален лихвен процент

Ръководството е приело за диференциален лихвен процент за договорите за лизинг, лихвен процент определен на база анализа на лихвените условия по получени от Дружеството дългосрочни банкови заеми със срок и условия, близки до тези при договорите за лизинг.

Обезценка на активи право на ползване

Към датата на всеки отчет ръководството на Групата извършва преглед за обезценка на активите с право на ползване. Ако са налице индикатори, че възстановимата стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите.

2.27.9. Дружество от Групата, работещо в условия на икономика при свръхинфлация

Към 31.12.2022 г. общата инфлация за последните три години в Турция надхвърля 100%. Затова ръководството на дружеството-майка е определило дъщерното дружество от Групата Неохим Таръм, което осъществява своята стопанска дейност в Турция, за дружество, работещо в икономика при условията на свръхинфлация. Допълнително, дружеството-майка предприема всички необходими мерки да поддържа оперирането на дъщерното дружество в Турция като действащо предприятие.

Поради тези обстоятелства, за целите на настоящия консолидиран финансов отчет са извършени преизчисления при свръхинфлация за първи път на показатели от отчета на Неохим Таръм за 2022 г. Сравнителните данни за предходните периоди не са преизчислени. За тези преизчисления е използван общия индекс на потребителските цени, официално определян и публикуван от Националния статистически комитет на Турция.

Индексът на потребителските цени в Турция за периода от 2020 г. до 2022 г. е както следва:

Година	2020	2021	2022
Индекс на потребителските цени спрямо предходен период (изменение в %)	14.60	36.10	64.27

За целите на преизчисленията на показателите от финансовите отчети на дъщерното дружество от Турция, са използвани инфлационни индекси в диапазон от 446.45 до 1,128.45

3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

	2022	2021
	BGN '000	BGN '000
Продажби на продукция в страната	269,905	183,214
Продажби на продукция извън страната	356,566	167,672
Приходи от продажба на стоки	1,678	291
Приходи от продажба на услуги	15	15
	628,164	351,192

Продажби на продукция в страната

	2022	2021
	BGN '000	BGN '000
Амониев нитрат – ЕО тор	248,482	165,368
Амоняк	19,429	16,981
Амонячна вода	1,369	347
Азотна киселина	262	166
Амониев хидрогенкарбонат	192	177
НРК ес тор	149	88
Други	22	87
	269,905	183,214

Продажби на продукция извън страната

	2022	2021
	BGN '000	BGN '000
Амониев нитрат - ЕО тор	249,193	108,200
Амоняк	99,996	55,834
Амониев хидрогенкарбонат	5,461	3,552
Амонячна вода	1,875	86
Други	41	-
	356,566	167,672

Разпределението на продажбите на продукцията по пазари е както следва:

	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Европейски съюз (в т.ч. България)	463,034	248,221
Европа (в т.ч. Турция)	145,397	91,599
Азия и Африка	18,040	11,066
	626,471	350,886

Информация за основни клиенти

Общите приходи от сделки с най – големите клиенти на Групата са както следва:

Клиент	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Клиент 1	238,695	156,513
Клиент 2	45,789	8,669
Клиент 3	41,816	8,703
Клиент 4	36,687	12,190
Клиент 5	30,671	-
Клиент 6	21,990	-
Клиент 7	18,040	6,048
Клиент 8	17,307	-
Клиент 9	17,012	15,146
Клиент 10	15,203	7,005

Приходите за 2022 г. включват приходи в размер на 18,679 х.лв., които са били признати като пасиви по договори с клиенти в началото на отчетната година (2021 г. 9,637 х. лв.).

Задължения за изпълнение по договори с клиенти

Задълженията за изпълнение са подробно оповестени в Приложение № 2.6.3. Всички неудовлетворени и/или частично удовлетворени задължения за изпълнение на Групата към 31.12.2022 г. са по договори с очакван срок за изпълнение от една година или по-кратко.

	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Вземания по договори с клиенти – трети лица, нетно от обезценка (<i>Приложение № 21</i>)	1,509	1,964
Пасиви по договори с клиенти - свързани лица (<i>Приложение № 31</i>)	6,379	10,797
Пасиви по договори с клиенти – трети лица (<i>Приложение № 31</i>)	5,210	7,882

Вземанията по договори с клиенти – трети лица намаляват основно поради подобрената събираемост на вземанията.

Пасивите по договори с клиенти – свързани лица и трети лица, включват авансово получени плащания от клиенти във връзка с продажби на продукция.

Пасиви по договори с клиенти	2022 BGN '000	2021 BGN '000
<i>Салдо на 1 януари (Приложение № 32)</i>	18,679	9,637
Отчетени приходи, които са били признати като пасив по договор	(18,679)	(9,637)
Получени плащания от клиенти (без тези признати като приходи през периода)	11,589	18,679
<i>Салдо на 31 декември</i>	11,589	18,679

Приходите от продажба на услуги в размер на 15 х.лв. представляват предоставени ИТ услуги (31.12.2021 г. – 15 х.лв.).

Приходите от продажба на стоки в размер на 1,678 х.лв. са основно продажби на торове, препарати и др. (2021 г. – 291 х.лв.).

4. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Приходи от продажба на материали	1,357	1,390
Отчетна стойност на продадени материали	(446)	(707)
Печалба от продажба на материали	911	683
Приходи от продажба на ДМА	240	378
Балансова стойност на продадени ДМА	(189)	(177)
Печалба от продажба на ДМА	51	201
Приходи от продажба на природен газ	-	1,161
Отчетна стойност на продадения природен газ	-	(1,200)
Загуба от продажба на продадения природен газ	-	(39)
Правителствени финансираня	16,685	2,996
Транспортни услуги	342	240
Приходи от ликвидация на ДМА	312	411
Приходи от наеми	259	264
Получени застрахователни обезщетения	216	58
Отписани задължения	86	25
Излишъци на активи	52	224
Трудова медицина	40	35
Промислени услуги	33	32
Охрана	17	21
Бонус от мобилен оператор	12	4
Приходи от глоби и неустойки	8	-
Възстановена обезценка на материални запаси	2	71
Маневрени услуги	-	23
Освободена провизия, начислена в предходни периоди	-	4
Загуба от курсови разлики	(921)	(1,251)
Други	66	62
	18,171	4,064

Правителствените финансираня включват основно:

- Финансиране по „Програма за компенсиране на небитови крайни потребители на електрическа енергия“ в размер на 16,659 х.лв. (2021 г.: 2,649), която е одобрена от правителството на България, във връзка със скока на цените на енергията. Програмата е изпълнявана през 2021 и 2022 г. и е предоставяна под формата на отстъпка във фактурите за ел.енергия;

- Финансиране за електроенергия - няма (2021 г.: 159 х. лв.), което представлява правителствена помощ за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници, за която Дружеството е кандидатствало по Наредбата за намаляване на тежестта,

свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници. Програмата е приключена към 31.06.2021 г.;

- Финансиране по оперативни програми за обекти, свързани с енергийната ефективност на Дружеството-майка в размер на 21 х. лв. (2021 г.: 37 х. лв.). (Приложение № 29).

Останалата част от финансиранятия е свързана с оперативни програми по човешки ресурси.

Печалбата от продажба на материали включва:

	2022	2021
	BGN '000	BGN '000
Метален скрап	359	575
Калиев хлорид	146	40
Масло отработено	13	13
Други	393	55
	911	683

Приходи от продажба на природен газ

През 2022 г. Дружеството-майка не е извършвало покупки и продажба на природен газ. През 2021 г., в хода на текущата си оперативна дейност, Дружеството-майка е извършвало такива сделки, за което има издаден лиценз от Комисия за енергийно и водно регулиране (Приложение №16). Тези сделки са имали съпътстващ характер и не се третираат като основна и ключово определяща за бизнеса на Групата дейност.

5. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

Разходите за материали включват:

	2022	2021
	BGN '000	BGN '000
Основни суровини и материали	433,441	209,300
Горива и енергия	38,657	20,847
Спомагателни материали	1,598	1,029
Резервни части	1,552	910
Други материали	832	272
	476,080	232,358

Основните суровини и материали включват:

	2022	2021
	BGN '000	BGN '000
Природен газ	418,020	200,545
Амоняк	5,360	-
Амбалаж	4,822	3,905
Омаслители	1,187	1,058
Благородни метали	1,099	1,392
Магнезит	1,002	937
Натриева основа	813	393
Диетаноламин	408	391
Сярна киселина	203	195
Катализатори	168	130
Вар негасена	92	65
Магнезиев карбонат	78	65
Моноамониев фосфат	48	10
Антипенител	46	38
Калиев хлорид	8	17
Метилдиетаноламин	-	30
Диамониев фосфат	-	26
Други суровини и материали	87	103
	433,441	209,300

Разходите за природен газ през отчетната година нарастват спрямо предходната в размер на 217,475 х. лв., като изменението е нетно и е свързано основно с: нарастване на цената на природния газ – 255,457 х. лв. и намаляване на количествата потребена газ – 37,982 х.лв. (2021 г.: нарастват с 94,625 х. лв., което е свързано основно с: нарастване на цената на природния газ - 94,945 х. лв. и намаляване на количества потребена газ - 320 х. лв.).

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Транспорт	9,072	6,765
Ремонт на ДМА	7,284	4,317
Застраховки	1,122	1,111
Обработка на товари	939	769
Данъци и такси	683	619
Пожарна безопасност	718	718
Почистване и озеленяване	549	414
Абонаментно обслужване и технически контрол	461	335
Хамалие и пристанищни разходи	427	386
Консултантски услуги	292	350
Комуникация	210	194
Оползотворяване/обезвреждане на отпадъци	72	59
Банкови такси	81	158
Курсове квалификация	81	16
Стоков контрол	61	58
Спедиторски услуги	19	95
Лизинг	75	39
Граждански договори и хонорари	8	9
Разходи за конференции	70	9
Демонтаж на сгради и съоръжения	8	1
Реклами	8	66
Морско навло	-	1,518
Други услуги	324	293
	22,564	18,299

Начислените от Дружеството-майка за 2022 г. разходи за годината за задължителен одит (представени към консултантски услуги) са общо в размер на 176 х. лв., в т.ч. 103 х.лв. във връзка с одит за 2021 г. и 73 х.лв. във връзка с одит за 2022 г. (2021 г.: общо 143 х. лв., в т.ч. 88 х.лв. за одит за 2020 г. и 55 х.лв. във връзка с одит за 2021 г.). Договорената сума за одит за 2022 г. на компанията-майка е в размер на 194 х. лв. и допълнително договорени за одит по делегиран регламент 2019/815 на ЕС - 15 х. лв., начислени от дъщерно дружество в България разходи за задължителен одит в размер на 2 х.лв. (2021: 2 х.лв.), за одит в дъщерно дружество в Турция - 12 х.лв. (2021 г.: 15 х.лв.),

Одиторът не е предоставял други услуги извън одита.

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Разходите за персонала включват:

	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Възнаграждения	23,744	20,468
Социални осигуровки	4,725	4,241
Предоставена храна на персонала	1,155	1,301
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала	406	275
	30,030	26,285

Разходите за възнаграждения включват:

	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Текущи възнаграждения	23,665	20,596
Начислени разсрочени възнаграждения на УС	14	-
Начислени/(възстановени) суми за неизползван платен отпуск	65	(128)
	23,744	20,468

Социалните осигуровки включват:

	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Осигуровки	4,712	4,271
Начислени/(възстановени) суми за ДОО за неизползван платен отпуск	13	(30)
	4,725	4,241

8. ОТЧЕТНА СТОЙНОСТ НА ПРОДАДЕНИТЕ СТОКИ

Отчетна стойност на продадените стоки

	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Смесени торове	541	4
Амониев сулфонитрат	341	-
Амоняк	327	-
Натриев нитрат	246	201
Натриев нитрит	54	-
Други	20	13
	1,529	218

9. ВЪЗСТАНОВЕНА/(НАЧИСЛЕНА) ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ, НЕТНО

<i>Обезценка на финансови активи, нетно</i>	2022 <i>BGN '000</i>	2021 <i>BGN '000</i>
Начислени кредитни загуби - свързани лица	-	(17)
Възстановени кредитни загуби – свързани лица	17	139
Начислени кредитни загуби – трети лица	(10)	(612)
Възстановени кредитни загуби – трети лица	23	83
	30	(407)

10. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

<i>Другите разходи за дейността</i> включват:	2022 <i>BGN '000</i>	2021 <i>BGN '000</i>
Разходи за въглеродни емисии	40,003	22,377
Обезценка на материални запаси	1,717	331
Начислени суми свързани с провизии, нетно	221	182
Глоби и неустойки по договор за природен газ	131	1
Обезценка на предоставени аванси за доставка	106	-
Командировки	82	10
Възнаграждение на членове на СД – юридически и физически лица	75	194
Непризнат данъчен кредит по ДДС	29	29
Липса и брак на материали и продукция	29	17
Представителни мероприятия	7	26
Санкции за замърсяване на околната среда	5	-
Други	31	21
	42,436	23,188

Разходи за въглеродни емисии

При осъществяване на дейността си Групата генерира въглеродни емисии. Към 31.12.2022 г. цената на емисионните квоти е 78.70 EUR (153.92 BGN), а към 31.12.2021 г. - 79.96 EUR (156.39 BGN).

Към 31.12.2022 г. няма начислена провизия за квоти за въглеродни емисии защото Групата има наличност от безплатни квоти над дължимите за годината. Същите ще бъдат използвани за покриване на задължения на дружеството през следващия отчетен период (Приложение №16). Към 31.12.2021 г. Групата също няма начислена провизия, тъй като е разполагало с достатъчни по размер закупени и безплатни квоти за покриване на задължението за генерирани емисии (Приложение №27).

Обезценка на материални запаси

През 2022 г. разходите за обезценка на материални запаси включват обезценка на материали в размер на 245 х.лв. и обезценка на стоки в размер на 1,472 х.лв. (2021 г.: обезценка само на материали в размер на 331 х.лв.).

През текущия период е отчетен разход за обезценка на спомагателни материали, резервни части и други материали, поради морално и техническо остаряване, които няма да се използват в дейността.

Отчетените разходи за обезценка на стоки са в резултат на извършен преглед до нетна реализируема стойност.

11. ОБЕЗЦЕНКА И ОТПИСВАНЕ НА НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

Обезценката на и отписани нетекущи активи са както следва:

	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Обезценка на дълготрайни материални активи	102	520
Отписани дълготрайни материални активи	35	63
Обезценка на разходи за придобиване на ДМА	17	-
Възстановена обезценка на разходи за придобиване на ДМА	-	(7)
	154	576

Към 31.12.2022 г. и 31.12.2021 г. е направена обезценка на дълготрайни материални активи, които не се използват активно в дейността на джестството или няма да се ползват. Към 31.12.2022 г. е направена обезценка на разходи за придобиване на дълготрайни материални активи във връзка с работен проект, чието изпълнение е преустановено (31.12.2021 г.: няма).

12. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Финансовите разходи представляват:

	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Разходи за лихви за наличности по банкови сметки	314	142
Разходи за лихви по получени банкови заеми	83	241
Разходи за лихви на активи право на ползване	26	40
	423	423

13. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА**Консолидиран отчет за всеобхватния доход (печалба или загуба за годината)**

	2022	2021
	BGN '000	BGN '000
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	79,976	49,016
Текущ разход за данък върху печалбата за годината- 10%, 23% (2021 г. :10 %, 25%)	(8,034)	(4,929)
Отстъпка от данък върху печалбата	-	7
<i>Отсрочени данъци върху печалбата</i>		
Свързани с възникване и обратно проявление на временни разлики	151	(44)
Ефект от промяна на данъчна ставка	-	(2)
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	(7,883)	(4,968)

Равнение на разхода за данъци върху печалбата определен спрямо счетоводния резултат

	2022	2021
	BGN '000	BGN '000
Счетоводна печалба за годината	77,924	51,621
Разход за данък върху печалбата - 10% , 23% (2021г.:10%, 25%)	(7,870)	(5,008)
Отстъпка от данък върху печалбата	-	7
<i>От непризнати суми по данъчна декларация</i>		
Свързани с увеличения	(104)	(351)
Свързани с намаления	91	21
Приспадат суми в данъчната декларация, за които по-рано не е признаван данъчен актив (данъчни загуби и обезценки)	-	365
Ефект от промяна на данъчна ставка	-	(2)
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	(7,883)	(4,968)
Ефективна данъчна ставка	10,12%	9,62%

	Други компоненти на всеобхватния доход, отнасящи се към Групата		Други компоненти на всеобхватния доход, отнасящи се към неконтролиращото участие		Общо други компоненти на всеобхватния доход	
	2022 BGN '000	2021 BGN '000	2022 BGN '000	2021 BGN '000	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата						
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	225	160	-	-	225	160
Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата						
Курсови разлики от преизчисляване на чуждестранни дейности	361	1,142	1	-	362	1,142
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход	-	-	-	-	-	-
Друг всеобхватен доход за годината	586	1,302	1	-	587	1,302

Не е отчетен данъчен ефект, доколкото съгласно действащото законодателство данъчен ефект възниква само за сумите, които ефективно се отчитат през финансовия резултат/ и или е предвиден изричен ред за тяхното облагане в данъчното законодателство.

14. НЕТНА ПЕЧАЛБА НА АКЦИЯ

	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Средно претеглен брой акции, на база дни	2,585,964	2,585,964
Печалба за годината (х. лв.)	70,041	46,653
Нетна печалба на акция (лева)	27.09	18.04

ГРУПА НЕОХИМ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА
15. ИМОТИ, МАШИНИ, ОБОРУДВАНЕ

	<i>Земи и сгради</i>		<i>Машины, съоръжения и оборудване</i>		<i>Транспортни средства</i>		<i>Други</i>		<i>Разходи за придобиване и аванси</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2022</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Отчетна стойност												
Салдо на 1 януари	24,253	24,509	185,346	183,746	10,365	9,950	1,171	1,172	799	521	221,934	219,898
Придобити	-	-	-	-	38	655	1	1	2,646	2,315	2,685	2,971
Отписани	(246)	(256)	(297)	(409)	(94)	(230)	(27)	(17)	(2,218)	(2,037)	(2,882)	(2,949)
Трансфер от разходи за придобиване	-	-	2,210	2,014	-	-	8	23	-	-	2,218	2,037
Ефект от преизчисление по МСС 29	-	-	3	-	8	-	7	-	-	-	18	-
Трансфер от Активи право на ползване	-	-	-	-	38	-	-	-	-	-	38	-
Ефект от курсови разлики	-	-	(1)	(5)	(3)	(10)	(3)	(8)	-	-	(7)	(23)
Салдо на 31 декември	24,007	24,253	187,261	185,346	10,352	10,365	1,157	1,171	1,227	799	224,004	221,934
Надрупана амортизация и обезценка												
Салдо на 1 януари	13,337	12,434	137,010	128,109	8,458	8,155	1,124	1,119	7	15	159,936	149,832
Начислена амортизация за годината	655	685	8,681	9,027	568	541	18	29	-	-	9,922	10,282
Начислена обезценка	5	288	97	232	-	-	-	-	17	-	119	520
Отписана обезценка	(2)	(3)	(14)	(110)	-	-	(3)	(2)	(7)	(8)	(26)	(123)
Отписана амортизация	(55)	(67)	(277)	(244)	(28)	(230)	(24)	(15)	-	-	(384)	(556)
Ефект от преизчисление по МСС 29	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
Трансфер от Активи право на ползване	-	-	-	-	38	-	-	-	-	-	38	-
Ефект от курсови разлики	-	-	2	(4)	3	(8)	3	(7)	-	-	8	(19)
Салдо на 31 декември	13,940	13,337	145,499	137,010	9,040	8,458	1,118	1,124	17	7	169,614	159,936
Балансова стойност на 31 декември	10,067	10,916	41,762	48,336	1,312	1,907	39	47	1,210	792	54,390	61,998
Балансова стойност на 1 януари	10,916	12,075	48,336	55,637	1,907	1,795	47	53	792	506	61,998	70,066

ГРУПА НЕОХИМ**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

Към 31 декември 2022 дълготрайните материални активи на Групата включват земи на стойност 3,630 х. лв. (31 декември 2021: 3,630 х. лв.) и сгради с балансова стойност 6,437 х. лв. (31 декември 2020: 7,286 х. лв.).

Към 31 декември 2022 в състава на дълготрайните материални активи са включени активи, които са амортизирани напълно, но продължават да се използват в стопанската дейност с отчетна стойност 63,552 х. лв. (31 декември 2021: 56,569 х. лв.).

Към 31 декември 2022 има учредена договорна ипотека на недвижими имоти с балансова стойност 4,170 х. лв. (31 декември 2021: 4,460 х. лв.) и залог на машини и съоръжения с балансова стойност 6,821 х. лв. (31 декември 2021: 8,111 х. лв.) като обезпечение по ползвани банкови кредити (Приложение № 25).

Към 31 декември 2022 г. разходите за придобиване на дълготрайни активи включват предоставени аванси на доставчици в размер на 445 х. лв. (31 декември 2021 г.: 191 х.лв.) и открити проекти за 765 х.лв. (31 декември 2021 г.: 601 х.лв.).

Откритите проекти са както следва:

	31.12.2022	31.12.2021
	BGN '000	BGN '000
Подгревател на технологичен природен газ	331	-
Доставка и монтаж на винтов компресор	202	201
Помпи мембранни дозиращи	80	-
Затворена система за уплътняваща вода на помпи за амонячна вода	46	8
Проект за ремонт на подкранов път	19	-
Кондензна помпа	16	10
Разходомери, тръбопроводи, спирателна арматура за течен и газообразен амоняк	-	123
Изграждане на система за управление на човешките ресурси	-	70
Модернизация на системата за регулиране на оборотите на турбокомпресор	-	70
Подмяна на 2 броя помпени агрегати с магнитен куплунг	-	46
Система за блокировка по осево изместване на компресорите и турбините	-	28
Възстановяване на покрив на сграда КБС	-	22
Други обекти	88	30
Обезценка на разходи за придобиване на ДМА	(17)	(7)
	765	601

16. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Софтуери и лицензия	Квоти за въглеродни емисии
Отчетна стойност		
Към 1 януари 2021	1,094	-
Придобити	23	23,616
Отписани	-	(22,495)
Ефект от курсови разлики	(6)	-
31 декември 2021	1,111	1,121
Придобити	123	38,882
Отписани	(137)	(40,003)
Ефект от преизчисление по МСС 29	5	-
Ефект от курсови разлики	(1)	-
31 декември 2022	1,101	-
Натрупана амортизация и обезценка		
Към 1 януари 2021	1,048	-
Начислена амортизация и обезценка	30	-
Отписана амортизация	-	-
Ефект от курсови разлики	(4)	-
31 декември 2021	1,074	-
Начислена амортизация и обезценка	23	-
Отписана амортизация	(137)	-
Ефект от курсови разлики	3	-
31 декември 2022	963	-
Балансова стойност към 31 декември 2021 в т.ч.:	37	1,121
Нетекущи	37	-
Текущи	-	1,121
Балансова стойност към 31 декември 2022	138	-

Лицензия за търговия с природен газ

През 2021 г. Комисията за енергийно и водно регулиране издава на Дружеството-майка лицензия за търговия с природен газ. Цената на придобиване е в размер на 15 х.лв.

Емисии за парникови газове

През 2022 г. Групата е закупила 260 х. квоти емисии на стойност 38,882 х.лв. (2021 г.: 262 х. квоти емисии на стойност 23,616 х.лв.). Към 31.12.2022 г. Дружеството разполага с 293 х.бр. безплатни квоти (31.12.2021 г.: разполага с 76 х.бр. безплатни квоти, както и с 7.7 х.бр. непотребени квоти за въглеродни емисии).

	<i>31.12.2022</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2021</i> <i>BGN '000</i>
Салдо в началото на годината	1,121	-
Новопридобити	38,882	23,616
Отписани на текущ разход (Приложение № 10)	(40,003)	(22,377)
Отписани във връзка с провизия (Приложение № 10)	-	(118)
Салдо в края на годината	-	1,121

17. АКТИВИ „ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ“

Групата има неотменими ангажименти по лизингови договори и признава Активи „право на ползване“:

	<i>Недвижими имоти</i>	<i>Транспортни средства</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN ‘000</i>	<i>BGN ‘000</i>	<i>BGN ‘000</i>
Отчетна стойност			
Салдо на 1 януари 2021 г.	570	1,530	2,100
Увеличения/придобити	30	865	895
Намаления/отписани	-	(620)	(620)
Ефект от курсови разлики	(25)	-	(25)
Салдо на 31 декември 2021	575	1,775	2,350
Увеличения/придобити	-	244	244
Трансфер към Транспортни средства	-	(38)	(38)
Намаления/отписани	(15)	(154)	(169)
Ефект от курсови разлики	8	-	8
Салдо на 31 декември 2022	568	1,827	2,395
Натрупана амортизация			
Салдо на 1 януари 2021 г.	198	819	1,017
Начислена амортизация за годината	109	614	723
Отписана амортизация	-	(620)	(620)
Ефект от курсови разлики	(6)	-	(6)
Салдо на 31 декември 2021	301	813	1,114
Начислена амортизация за годината	91	667	758
Трансфер към Транспортни средства	-	(38)	(38)
Отписана амортизация	(15)	(154)	(169)
Ефект от курсови разлики	(3)	-	(3)
Салдо на 31 декември 2022	374	1,288	1,662
Балансова стойност на 1 януари 2022 г.	274	962	1,236
Балансова стойност на 31 декември 2022 г.	194	539	733

Лизингови дейности на Групата

Групата наема недвижими имоти (офиси, склад и паркинг) и транспортни средства (автомобили и релсови превозни средства). Лизинговите активи не могат да бъдат използвани като обезпечения по други договори.

18. АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние:

	<i>Временна разлика</i>	<i>Данък</i>	<i>Временна разлика</i>	<i>Данък</i>
	<i>31.12.2022</i>	<i>31.12.2022</i>	<i>31.12.2021</i>	<i>31.12.2021</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване и Нематериални активи	8,566	857	8,364	836
Материални запаси	4,412	449	3,008	306
Провизии	949	95	732	73
Задължения към персонала	1,433	147	1,654	168
Вземания	942	95	889	93
Активи право на ползване	-	-	82	9
Други	(32)	(6)		
Общо активи по отсрочени данъци	16,270	1,637	14,729	1,485

Движението в отсрочените данъчни активи е представено по-долу:

<i>Отсрочени данъчни активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2022</i>	<i>Признати в печалбата или загубата</i>	<i>Ефект от преизчисление - курсови разлики</i>	<i>Салдо на 31 декември 2022</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване и Нематериални активи	836	21	-	857
Материални запаси	306	143	-	449
Провизии	73	22	-	95
Задължения към персонала	168	(21)	-	147
Вземания	93	2		95
Активи право на ползване	9	(9)	-	-
Други	-	(7)	1	(6)
Общо активи по отсрочени данъци	1,485	151	1	1,637

<i>Отсрочени данъчни активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2021</i>	<i>Признати в печалбата или загубата</i>	<i>Ефект от преизчисление -курсови разлики и промяна на данъчна ставка</i>	<i>Салдо на 31 декември 2021</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване и Нематериални активи	932	(95)	(1)	836
Материални запаси	302	4	-	306
Провизии	68	5	-	73
Задължения към персонала	175	(5)	(2)	168
Вземания	61	42	(10)	93
Активи право на ползване	4	5	-	9
Общо активи по отсрочени данъци	1,542	(44)	(13)	1,485

19. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	<i>31.12.2022</i>	<i>31.12.2021</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Материали	22,436	19,176
Готова продукция	18,540	5,732
Незавършено производство	8,629	6,478
Стоки	3,376	22
Основни материали на път	-	262
	52,981	31,670

Материалите включват:

	<i>31.12.2022</i>	<i>31.12.2021</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Благородни метали	9,068	7,055
Резервни части и лагери	6,335	6,047
Спомагателни материали	3,300	2,958
Основни материали	1,797	1,596
Амбалажни материали	1,556	984
Автомобилни гуми	28	33
Катализатори	20	160
Други материали	332	343
	22,436	19,176

*Основни материали**31.12.2022**31.12.2021*

	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Магнезит	577	417
Метилдиетаноламин	226	-
Омаслител	187	190
Натриева основа	176	95
Калиев хлорид	163	283
Калциев карбонат	55	57
Вар негасена	51	49
Моноамониев фосфат	47	122
Химикали катализатори	43	45
Диетаноламин	-	126
Други	272	212
	1,797	1,596
Готова продукция	31.12.2022	31.12.2021
	BGN '000	BGN '000
Амониев нитрат – ЕО тор	18,036	5,577
Смесени торове	17	-
Амониев хидрогенкарбонат	426	139
Амонячна вода	60	13
Други	1	3
	18,540	5,732
Незавършено производство	31.12.2022	31.12.2021
	BGN '000	BGN '000
Амоняк	7,861	5,870
Амониев нитрат – плав	397	158
Азотна киселина	283	391
Други	88	59
	8,629	6,478
Стоки	31.12.2022	31.12.2021
	BGN '000	BGN '000
Амониев сулфат	1,575	-
Смесени торове	1,205	14
Амониев сулфонитрат	470	-
Други	126	8
	3,376	22

Към 31 декември 2022 има учредени залози като обезпечение по ползвани банкови кредити

върху следните материални запаси:

- Благородни метали – 9,068 х. лв. (31 декември 2021: 7,055 х. лв.);
- Готова продукция (амониев нитрат) – 18,036 х. лв. (31 декември 2021: 5,577 х. лв.);
- Незавършено производство (амоняк) – 7,861 х. лв. (31 декември 2021: 5,870 х. лв.).

При направения преглед за обезценка на материалните запаси към 31.12.2022 г. е отчетена обезценка в размер на 1,717 х. лв. (Приложение № 9).

20. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

	31.12.2022 BGN '000	31.12.2021 BGN '000
Вземания по продажби	2	20
<i>в т.ч. вземания по договори с клиенти</i>	-	17
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби на вземания	-	(18)
<i>в т.ч. провизия за обезценка на кредитни загуби на вземания по договори с клиенти</i>	-	(17)
	<u>2</u>	<u>2</u>

Вземанията от свързани лица към 31.12.2022 г. включват вземания от основен акционер – 1 х.лв. (31.12.2021 г.: 1 х.лв.) и други свързани лица – 1 х.лв. (31.12.2021 г.: 1 х.лв.)

Групата е определила обичаен период за плащане на вземанията от свързани лица до 20 дни.

Възрастовата структура на непаяжилите (редовни) търговски вземания от свързани лица е както следва:

	31.12.2022 BGN '000	31.12.2021 BGN '000
до 30 дни	2	2
	<u>2</u>	<u>2</u>

Възрастовата структура на просрочените търговски вземания от свързани лица е както следва:

	31.12.2022 BGN '000	31.12.2021 BGN '000
от 181 до 365 дни	-	17
над 365 дни	-	1
Провизия за обезценка за кредитни загуби	-	(18)
	<u>-</u>	<u>-</u>

Моделът за обезценка по МСФО 9 е базиран на признаване на провизии за обезценка на база

на „очаквани кредитни загуби“. Групата прилага опростения подход по МСФО 9 за измерване на очакваните кредитни загуби по търговски вземания от свързани лица, като признава очаквани загуби за целия срок на всички вземания.

В таблицата по-долу са представени обобщени данни за натрупаните очаквани кредитни загуби в коректива (провизията) за обезценка по вземания от свързани лица

31 декември 2022 година	Редовни	Просрочени 1 до 30 дни	Просрочени 31 до 90 дни	Просрочени 91 до 180 дни	Просрочени 181 до 365 дни	Просрочени над 1 год	Общо BGN'000
Очакван среден процент на кредитни загуби	0.00%	-	-	-	-	-	0.00%
Вземания по договори с клиенти (брутна балансова стойност)	2	-	-	-	-	-	2
Очаквана кредитна загуба	-	-	-	-	-	-	-

31 декември 2021 година	Редовни	Просрочени 1 до 30 дни	Просрочени 31 до 90 дни	Просрочени 91 до 180 дни	Просрочени 181 до 365 дни	Просрочени над 1 год	Общо BGN'000
Очакван среден процент на кредитни загуби	0.00%	-	-	-	0.00%	100.00%	88.89%
Вземания по договори с клиенти (брутна балансиова стойност)	2	-	-	-	17	1	20
Очаквана кредитна загуба	-	-	-	-	17	1	18

Движение на коректива (провизията) за обезценка:

	31.12.2022 BGN '000	31.12.2021 BGN '000
Начално салдо на коректива за очаквани кредитни загуби на 1 януари	18	139
Увеличение на коректива за очаквани кредитни загуби, признато в печалба или загуба през годината	-	18
Намаление на коректива за очаквани кредитни загуби, признато в печалбата или загубата през годината	(17)	(139)
Отписани несъбираеми обезценени вземания	(1)	-
Салдо в края на годината	-	18

21. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

	31.12.2022	31.12.2021
	BGN '000	BGN '000
Вземания по продажби от клиенти в чужбина	2,433	3,151
<i>в т.ч. вземания по договори с клиенти от чужбина</i>	<i>1,974</i>	<i>2,708</i>
Обезценка на вземания от клиенти в чужбина	(938)	(957)
Вземания по продажби от клиенти в страната	63	75
<i>в т.ч. вземания по договори с клиенти от страната</i>	<i>12</i>	<i>75</i>
Обезценка на вземания от клиенти в страната	(3)	(5)
	<u>1,555</u>	<u>2,264</u>
Предоставени аванси за доставка от страната	5,386	2,283
Обезценка на предоставени аванси за доставка от страната	-	(7)
Предоставени аванси за доставка от чужбина	203	118
Обезценка на предоставени аванси за доставка от чужбина	(106)	-
	<u>5,483</u>	<u>2,394</u>
	<u>7,038</u>	<u>4,658</u>

Търговските вземания и предоставените аванси по видове валути са както следва:

- в лева – 5,446 х.лв. (31.12.2021 г.: 2,350 х. лв.);
- в евро – 1,450 х.лв. (741 х. евро), (31.12.2021 г.: 2,220 х.лв. (1,134 х. евро));
- в щатски долари – няма (31.12.2021 г.: 71 х.лв. 43 х. щатски долари));
- в турски лири – 142 х.лв. (1,432 х. турски лири), (31.12.2021 г. 16 х.лв. (122 х. турски лири));
- в рубли – няма (31.12.2021 г.: 1 х.лв. (16 х. рубли)).

Обичайно Групата договаря с клиентите изцяло или частично авансово плащане, а в случаите без авансово плащане е определен кредитен период до 90 дни.

Възрастовата структура на непладежилите (редовни) търговски вземания от клиенти в размер на 1,490 х.лв. (31.12.2021 г.: 2,212 х. лв) е до 90 дни. За тях е начислена провизия за обезценка за кредитни загуби в размер на 4 х. лв. (31.12.2021 г.: 3 х.лв.).

Възрастовата структура на просрочените търговски вземания е както следва:

	31.12.2022 BGN '000	31.12.2021 BGN '000
до 30 дни	51	37
от 31 до 90 дни	17	14
от 91 до 180 дни	-	5
от 181 до 365 дни	4	-
над 365 дни	930	955
Провизия за обезценка за кредитни загуби	(937)	(959)
	65	52

Моделът за обезценка по МСФО 9 е базиран на признаване на провизии за обезценка на база на „очаквани кредитни загуби“ Групата прилага опростения подход по МСФО 9 за измерване на очакваните кредитни загуби по търговски вземания от клиенти, като признава очаквани загуби за целия срок на всички вземания от клиенти.

В таблицата по-долу са представени обобщени данни за натрупаните очаквани кредитни загуби в коректива (провизията) за обезценка по вземания от клиенти към 31 декември 2022 г. и към 31 декември 2021 г.

31 декември 2022 година	Редовни	Просрочени 1 до 30 дни	Просрочени 31 до 90 дни	Просрочени 91 до 180 дни	Просрочени 181 до 365 дни	Просрочени над 1 год	Общо BGN'000
Очакван среден процент на кредитни загуби	0.27%	1.96%	11.76%	-	100.00%	100.00%	37.70%
Вземания по договори с клиенти (брутна балансова стойност)	1,494	51	17	-	4	930	2,496
Очаквана кредитна загуба	4	1	2	-	4	930	941

31 декември 2021 година	Редовни	Просрочени 1 до 30 дни	Просрочени 31 до 90 дни	Просрочени 91 до 180 дни	Просрочени 181 до 365 дни	Просрочени над 1 год	Общо BGN'000
Очакван среден процент на кредитни загуби	0.14%	2.70%	14.29%	20.00%	-	100.00%	29.82%
Вземания по договори с клиенти (брутна балансова стойност)	2,215	37	14	5	-	955	3,226
Очаквана кредитна загуба	3	1	2	1	-	955	962

Движение на коректива (провизията) за обезценка:

31.12.2022

31.12.2021

BGN '000

BGN '000

**Начално салдо на коректива за очаквани кредитни
загуби към 1 януари, изчислено по МСФО 9**

962

482

Увеличение на коректива за очаквани кредитни загуби,
признато в печалба или загуба през годината

10

612

Намаление на коректива за очаквани кредитни загуби,
признато в печалбата или загубата през годината

(23)

(83)

Ефект от преоценка на валутни позиции

(8)

(49)

Салдо в края на годината

941

962

Предоставените аванси към 31 декември са текущи и са за покупка на:

31.12.2022

31.12.2021

BGN '000

BGN '000

Материали

5,328

256

Услуги

95

161

Квотите за въглеродни емисии

60

1,977

5,483

2,394

22. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ**Другите вземания и предплатени разходи**

включват:

	31.12.2022	31.12.2021
	BGN '000	BGN '000
ДДС за възстановяване	1,086	2,796
Депозити и гаранции	961	790
Корпоративен данък	43	2
Предплатени разходи	661	603
Вземания по оперативна програма	40	51
Вземане по застрахователно събитие	42	-
Съдебни и присъдени вземания	58	65
Обезценка на съдебни и присъдени вземания	(42)	(55)
Други	11	25
	2,860	4,277

ДДС за възстановяване включва:

- ДДС за възстановяване на Дружеството-майка – 1,054 х.лв. (31.12.2021 г. – 2,796 х.лв.).
- ДДС за възстановяване на дъщерно дружество в Турция - 32 х.лв (31.12.2021 г.: няма).

Предплатените разходи се състоят от:

	31.12.2022	31.12.2021
	BGN '000	BGN '000
Застраховки	587	509
Абонаменти	50	42
Финансови разходи	1	37
Други	23	15
	661	603

Основните суми включени като платени депозити представляват преведени парични суми за гарантиране на плащания към доставчици в размер на 896 х.лв. съгласно договори за:

- покупка и продажба на природен газ за балансиране – 170 х.лв. (31.12.2021 г.: 170 х.лв.);
- достъп и пренос на природен газ – 290 х.лв. (31.12.2021 г.: 290 х.лв.);
- работа на организиран борсов пазар – 80 х.лв. (31.12.2021 г.: 80 х.лв.);
- достъп и пренос на електрическа енергия – 356 х.лв. (31.12.2021 г.: 221 х.лв.).

23. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31.12.2022	31.12.2021
	BGN '000	BGN '000
Разплащателни сметки	102,438	72,044
Парични средства в каса	14	21
Парични средства и парични еквиваленти посочени в отчета за паричните потоци	102,452	72,065

Наличните към 31.12.2022 г. парични средства са по сметки на Групата в следните банки: УниКредит Булбанк АД, Централна кооперативна банка АД, ОББ АД, УниКредит Сърбия и Акбанк (Турция).

Паричните средства по разплащателните сметки са: в лева – 61,816 х.лв. (31.12.2021 г.: 50,701 х.лв.), в евро – 35,083 х.лв. (31.12.2021 г.: 21,032 х. лв.), в щатски долари – 5,454 х.лв. (31.12.2021 г.: 308 х.лв.), в турски лири – 69 х.лв. (31.12.2021 г.: 3 х.лв.) и в друга валута – 16 х.лв. (31.12.2021 г.: няма). Паричните средства в каса са в лева и турски лири.

В резултат на направените анализи и приложената методика за изчисление на очаквани кредитни загуби на парични средства и еквиваленти, ръководството е определило, че обезценката на паричните средства и еквиваленти, би била минимална. Поради това Групата не е признала провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби към 31.12.2022 г. така и към 31.12.2021 г.

24. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ**Основен акционерен капитал на дружеството-майка**

Към 31 декември 2022 регистрираният акционерен капитал на Неохим АД възлиза на 2,654 х. лв., разпределен в 2,654,358 обикновени поименни акции с право на глас, получаване на дивидент и ликвидационен дял с номинална стойност на акция 1 лв.

Обратно изкупените собствени акции са 68,394 броя в размер на 3,575 х. лв. (31 декември 2021: 68,394 бр. – 3,575 х. лв.).

Законовите резерви (фонд Резервен) са формирани от разпределение на печалбата, съгласно изискванията на Търговския закон и Устава на Дружеството-майка.

Компонентът от преизчисление на задължение към персонала при пенсиониране е формиран във връзка с изискванията на МСС 19 (Приложение № 28, Приложение № 2.18).

Резервите от преизчисление на чуждестранни дейности включват ефектите от преизчисления на финансовите отчети на чуждестранните дружества от местна валута във валутата на представяне на Групата.

По решение на общото събрание на Дружеството-майка през 2022 г. е разпределена печалба за дивиденди в размер на 12,930 х. лв. (2021 г.: 1,035 х. лв.).

Собственият капитал е значителен по размер – 199,585 х.лв. и надвишава задълженията на Групата, които са общо в размер на 22,692 х.лв. Групата погасява редовно своите задължения и няма просрочени такива към датата на баланса. Тя има добри взаимоотношения с банките-кредитори, спазва договорените кредитни условия, като при необходимост от краткосрочно финансиране ползва банков овърдрафт. По мнение на ръководството не са налице негативни фактори, които биха могли да окажат влияние върху дейността на Групата, извън посочените в Приложение №2.27.

25. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

	31.12.2022 BGN '000	31.12.2021 BGN '000
Дългосрочни задължения по банкови заеми		
Банкови заеми	-	865
Разсрочени такси за управление и администриране на заеми	-	-
	<u>-</u>	<u>865</u>
Краткосрочна част на дългосрочни банкови заеми		
Банкови заеми	866	1,893
Разсрочени такси за управление и администриране на заеми	(4)	(10)
	<u>862</u>	<u>1,883</u>
Общо задължения по лихвени заеми	<u>862</u>	<u>2,748</u>

Условията, при които са отпуснати заемите са както следва:

Заем	31.12.2022	31.12.2021	Договорена	Падеж	Годишен лихвен процент
	х. лв.	х. лв.	сума във валута		
1	862	2,013	3,460 х. лв	20.09.2023	ОДИ* плюс 1.90% минимум 1.90%
2	-	735	5,900 х. лв	20.06.2022	ОДИ* плюс 1.90% минимум 1.90%
	<u>862</u>	<u>2,748</u>			

*ОДИ – Осреднен депозитен индекс

Средствата са отпуснати основно за ремонти и обновяване на производствените инсталации за амонаж и за изграждане на обект „Покрита площ за временно съхранение на химични продукти, опаковани минерални торове и товаро-разтоварни дейности“ в Дружеството-майка.

Равнение на движението на пасивите, произтичащи от финансовата дейност

Таблицата по-долу представя промените в пасивите от финансовата дейност, като представя както паричните, така и непаричните промени. Пасивите, произтичащи от финансовата дейност, са тези, за които паричните потоци са, или бъдещите парични потоци ще бъдат, класифицирани в отчета за парични потоци на Групата като парични потоци от финансова дейност.

	01.01.2022	Промени в парични потоци от финансова дейност	Непарични промени Нови задълж. по дог. за лизинг и нач. за дивиденди	Други промени	31.12.2022
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Банкови заеми, в т.ч. краткосрочни (Приложение № 31)	2,748	(1,891)	-	5	862
Лизинг (Приложение № 27)	1,280	(854)	244	34	704
Дивиденди (Приложение № 37)	69	(12,727)	12,930	(40)	232
Финансиране (Приложение № 29)	38	-	(21)	-	17
	4,135	(15,472)	13,176	(24)	1,815

	01.01.2021	Промени в парични потоци от финансова дейност	Непарични промени Нови задълж. по дог. за лизинг и нач. за дивиденди	Други промени	31.12.2021
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Банкови заеми, в т.ч. краткосрочни (Приложение № 30)	5,368	(2,628)	-	8	2,748
Лизинг (Приложение № 26)	1,108	(725)	878	19	1,280
Дивиденди (Приложение № 36)	71	(1,014)	1,035	(23)	69
Финансиране (Приложение № 29)	75	-	(37)	-	38
	6,622	(4,367)	1,876	4	4,135

Дългосрочните и краткосрочни заеми (Приложение № 26 и 31) са обезпечени със следните активи, собственост на Дружеството:

- недвижими имоти с балансова стойност 4,170 х. лв. (31 декември 2021: 4,460 х. лв.) (Приложение №15);
- оборудване с балансова стойност 6,821 х. лв. (31 декември 2021: 8,111 х. лв.)

(Приложение № 15);

- благородни метали с балансова стойност 9,068 х. лв. (31 декември 2021: 7,055 х. лв.) (Приложение № 20);
- готова продукция – амониев нитрат с балансова стойност 18,036 х. лв. (31 декември 2021: 5,577 х. лв.) (Приложение № 20);
- незавършено производство – амоняк с балансова стойност 7,861 х. лв. (31 декември 2021: 5,870 х. лв.) (Приложение № 20);

постъпления от бъдещи вземания по сключени договори за продажба на стойност до 60,000 х. лв. (31 декември 2021: 60,000 х. лв.).

26. ЛИЗИНГ

В консолидирания отчет за финансовото състояние правата за ползване на автомобили, недвижими имоти и релсови превозни средства са представени към статията Активи „право на ползв

<i>Задължения по лизинг</i>	<i>31.12.2022</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2021</i> <i>BGN '000</i>
Текущи	341	777
Нетекущи	363	503
	704	1,280

<i>Матуритетна структура</i>	<i>31.12.2022</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2021</i> <i>BGN '000</i>
Година 1	351	802
Година 2	221	329
Година 3	105	113
Година 4	37	71
Година 5	7	11
	721	1,326

Групата не е изправена пред значителен ликвиден риск по отношение на лизинговите си задължения. Всички лизингови задължения са деноминирани в лева.

Групата има задължение по лизингови договори към свързано лице – акционер, в размер на 164 х.лв., в т.ч. 70 х.лв. нетекущи и 94 х.лв. текущи (31 декември 2021: 258 х.лв., в т.ч. 164 х.лв. нетекущи и 94 х.лв. текущи.).

Разходи, признати в консолидирания отчет за всеобхватния доход

	<i>Приложения</i>	<i>2022</i> <i>BGN'000</i>	<i>2021</i> <i>BGN'000</i>
Разходи за амортизации на активи „право на ползване“ (МСФО 16)	<i>17</i>	758	723
Разходи за лихви за задълженията по лизинг – МСФО 16 (включени във финансовите разходи)	<i>12</i>	26	40
Разходи, свързани с краткосрочни лизингови договори (включени в разходи за външни услуги) – МСФО 16	<i>6</i>	75	39
Приходи от отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество	<i>4</i>	259	264

Общият изходящ паричен поток по договори за лизинг през 2022 г. е в размер на 875 х. лв. (2021 г.: 791 х.лв.) , в т. ч. по лизинги, свързани с активи с право на ползване – 854 х.лв. (2021 г.: 752 х.лв.) и по краткосрочни лизингови договори - 21 х. лв.(2021 г.: 39 х.лв.).

Лизингови дейности на Групата*Лизингополучател*

Групата наема недвижими имоти (офиси, склад и паркинг) и транспортни средства (автомобили и релсови превозни средства). Договорите за наем се сключват за различни срокове - от две до пет години. Договорите за лизинги се договарят на индивидуална база и съдържат значителен на брой условия и клаузи. Договорите за лизинг не съдържат задължителни показатели и съотношения. Лизинговите основни активи не могат да бъдат използвани като обезпечения по други договори.

Опции за удължаване и опции за прекратяване

Сключените договори не съдържат опции за удължаване на договорите. Повечето от лизингите са договорени за срок от 5 години и съдържат само клаузи относно възможности за предсрочно прекратяване (например поради неплащане, по взаимно съгласие и др.п.). Доколкото Групата е направила преценка, че няма намерение да прекратява предсрочно договорите, ръководството е приело като срок договореният такъв. Изключение са лизингите, свързани с използването под наем на вагони от Дружеството-майка и наетите – склад и офис в Р Турция, които се предоговарят ежегодно. Възприетият от Групата срок за наема на вагони е 2 години и 3 години за наема на склад и офис в Р Турция на база минал опит. (Приложение № 2.16).

Краткосрочни лизингови договори

Групата се възползва от освобождаване от изискването за признаване по стандарта за краткосрочни лизингови договори (договори, чийто срок е до 12 месеца, включително от датата на стартиране на лизинга, без право за придобиването им).

Лизингодател

Групата има сключени договори за наем като лизингодател за отдаване под наем на помещения, апартаменти и инвентар. Договорите са с остатъчен срок от 1 до 7 години, като очакваните плащания по договори за наем, по които Групата е лизингодател са както следва:

31 декември 2022	до 1 г.	1-3 г.	3-7 г.	Общо
Очаквани плащания	265	369	88	722
31 декември 2021	до 1 г.	1-3 г.	3-7 г.	Общо
Очаквани плащания	215	425	456	1,096

27. ПРОВИЗИИ

	Провизия за въглеродни емисии		Провизия за рекултивация		Общо	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Салдо 1 януари	-	118	732	559	732	677
Начислени	-	-	221	182	221	182
Освободени	-	(118)	(4)	(9)	(4)	(127)
Салдо в края на периода	-	-	949	732	949	732
<i>в т.ч. дългосрочна част</i>	-	-	945	725	945	725
<i>в т.ч. краткосрочна част</i>	-	-	4	7	4	7

Провизиите включват:

- провизии за рекултивация включва:
 - провизия по задължение за привеждането в съответствие /закриване/ на депа за отпадъци и за рекултивация и мониторинг на тези закрити депа. Провизията за ползвани депа от Групата в предходни периоди (основно разходи за мониторинг), определена на база експертна оценка за размера на очакваните разходи по изпълнение на задължението, е в размер на 116 х. лв., а настоящата стойност към 31.12.2022 г., по която същата е представена в отчета за финансовото състояние е в размер на 90 х. лв (31.12.2021 г.: 42 х.лв).
 - провизия за закриване и рекултивация на ново „Депо за опасни и производствени неопасни твърди отпадъци на територията на „Неохим“ АД, което Дружеството-майка ползва от 2020 г. Стойността на провизията, за размера на очакваните разходи по изпълнение на задължението за ново депо, е определена на база експертна оценка и е в размер на 1,182 х. лв., а настоящата стойност, по която същата е представена в отчета за финансовото състояние към 31.12.2022 г. е в размер на 859 х. лв. (31.12.2021 г.: 690 х.лв.). Съгласно изготвения план съществената част от изходящите парични потоци ще бъдат направени през 2030 и 2045 г., съответно 350 х.лв. и 388 х.лв.
 - Настоящата стойност на провизията за всички депа е изчислена на база сегашната стойност на всички бъдещи парични плащания, дисконтирана с лихвен процент 1.92%.
- към 31.12.2022 г. няма провизия по задължение към МОСВ за въглеродни емисии, защото Групата е изпълнила своето задължение със закупените през годината квоти и с част от предоставените безплатни квоти. (31.12.2021: няма). Групата разполага с налични предоставени безплатни квоти за въглеродни емисии общо като брой – 293 х. бр., които ще използва през следващи отчетни периоди.

Други дългосрочни вземания

Като други дългосрочни вземания Групата отчита преведени през 2022 г. 44 х.лв. по открита сметка за чужди средства от РИОСВ Хасково (2021 г.: 41 х.лв.). Преводите (отчисленията) са във връзка със започването през 2020 г. на експлоатацията на „Депо за опасни и производствени неопасни твърди отпадъци на територията на Неохим АД. Превежданите суми представляват обезпечения, които са съгласно изискванията на “Наредба №7 за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци“ и ще бъдат използвани от Групата при извършването на дейностите по рекултивация и мониторинг.

28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на Дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател (или група) 10 години през последните 20 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. В Турция, съгласно техния Кодекс на труда Групата е задължена при настъпване на пенсионна възраст да изплаща на персонала обезщетение по една средномесечна заплата за всяка отслужена година в дружеството в Турция. Това е план с дефинирани доходи (Приложение № 2.17).

За определяне на тези задължения Групата е направила актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	31.12.2022 BGN '000	31.12.2021 BGN '000
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	2,404	2,661
Разход за лихви	13	5
Разход за текущ стаж	405	310
Нетна актюерска печалба призната за периода	(6)	(30)
Плащания през годината	(340)	(372)
Ефекти от промяна на валутни курсове	(6)	(10)
Ефекти от последващи оценки за годината в т.ч.:	(225)	(160)
<i>Актюерски печалби от промени във финансовите предположения</i>	(764)	(56)
<i>Актюерски загуби от промени в демографските предположения</i>	37	-
<i>Актюерски загуби/(печалби) от корекции дължащи се на действителния опит</i>	502	(104)
Задължение признато в отчета за финансовото състояние на 31 декември	2,245	2,404

Начислени суми в консолидиранния отчет за всеобхватния доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са:

	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Разход за текущ стаж	405	310
Разход за лихви	13	5
Ефекти от промяна на валутни курсове	(6)	(10)
Нетна актюерска печалба, призната за годината	(6)	(30)
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата	406	275

Актюерски печалби от промени във финансовите предположения	(764)	(56)
Актюерски загуби от промени в демографските предположения	37	-
Актюерски загуби/(печалби) от корекции, дължащи се на действителния опит	502	(104)
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход	(225)	(160)
Общо	181	115

Актюерските (печалби) и загуби са измененията в настоящата стойност на задълженията за изплащане на дефинирани доходи, в резултат на:

- произлезлите от опита и действителните корекции са довело до актюерска загуба за 2022 г. в размер на 502 х.лв. лв. Въздействието от промените в самите актюерски предположения – промяна на дисконтовия процент е с ефект печалба в размер на 764 х.лв. Промяната се дължи на промяната на лихвите по дългосрочните ДЦК в България (с 10 годишен матуритет) към момента на изготвяне на оценката.

При определяне на настоящата стойност към 31 декември 2022 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – използвани са биометрични таблици по чл.6, ал.2 от Наредба №19 за смъртост, съгласно Решение №919-ПОД от 16.12.2020 г. на заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Осигурителен надзор“;
- темп на текучество – между 0 % до 19 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи.
- дисконтов фактор - използвана е норма на база ефективен годишен лихвен процент $i = 5\%$ (2020: $i = 0.50\%$) . Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10- годишен матуритет.
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на Групата и е в размери по години както следва:
 - 2023 - 5% спрямо нивото от 2022;
 - 2024 - 5% спрямо нивото от 2023;
 - 2025 - 5% спрямо нивото от 2024;
 - 2026 - 5% спрямо нивото от 2025;
 - 2027 - 5% спрямо нивото от 2026;

Предположението в предходна година е било както следва:

- 2022 - 20% спрямо нивото от 2021;
- 2023 - 10% спрямо нивото от 2022;
- 2024 - 5% спрямо нивото от 2023;
- 2025 - 5% спрямо нивото от 2024;
- 2026 - 5% спрямо нивото от 2025.

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на Групата към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на Групата ги оценява по следния начин:

- за инвестиционния - доколкото това е нефондиран план, Групата следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател;
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

Ефектите от изменението (увеличение или намаление) с 1 % на ръста на заплатите, дисконтовия фактор и текучество, върху сумата на сегашната стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране, са оценени както следва:

	2022 година		2021 година	
	Увеличение	Намаление	Увеличение	Намаление
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Изменение на ръста на заплатите	135	(123)	177	(160)
Изменение на дисконтовия фактор	(123)	137	(162)	184
Изменение в текуеството	(123)	127	(155)	164

Ефектите от изменението (увеличение или намаление) с 1 % на ръста на заплатите, дисконтовия фактор и текучество, върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви, са оценени както следва:

	<i>2022 година</i>		<i>2021 година</i>	
	<i>Увеличение</i>	<i>Намаление</i>	<i>Увеличение</i>	<i>Намаление</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Изменение на ръста на заплатите	26	(23)	38	(34)
Изменение на дисконтовата норма	3	(3)	6	(7)
Изменение в текуществото	(20)	20	(31)	33

Средната продължителност на дългосрочното задължение към персонала по плана с дефинирани доходи е 6.75 години (31.12.2021 г.: 8.17 години).

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите 5 години е 1,295 х.лв., в т.ч. за 2023 г. е 183 х.лв.

29. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Полученото финансиране е по оперативни програми за обекти, свързани с енергийната ефективност на Дружеството-майка и е на стойност 476 х. лв. (31 декември 2021 г. – 476 х. лв.). Признатият приход от финансираня до 31 декември 2022 г. - 459 х. лв. и финансираня, които ще бъдат признати като приход през следващи отчетни периоди - 17 х. лв.

	<i>31.12.2022</i>	<i>31.12.2021</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
До 1 година (краткосрочна част) (Приложение № 36)	4	21
Над 1 година (дългосрочна част)	13	17
	17	38

Краткосрочната част от финансиранята ще бъде призната като текущ приход през следващите 12 месеца от датата на консолидирания отчет за финансовото състояние и е представена в Други текущи задължения (Приложение № 36).

30. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Дружеството-майка има разрешена кредитна линия по револвиращ кредит в размер до 1,000 х.лв., със срок до 20.04.2023 г., при лихвен процент – ОДИ (осреднен депозитен индекс) плюс 1.77 пункта годишно, минимум – 1,90%.

Предоставеното обезпечение по заемите е оповестено в Приложение № 25.

Към 31.12.2022 г. и 31.12.2021 г. Дружеството няма задължение по този заем.

31. ПАСИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

	31.12.2022 BGN '000	31.12.2021 BGN '000
Пасиви по договори с клиенти от страната (свързани лица)	6,379	10,797
Пасиви по договори с клиенти от страната (други)	220	33
Пасиви по договори с клиенти от чужбина във валута	4,990	7,849
	11,589	18,679

Пасивите по договори с клиенти от страната и чужбина са основно за доставка на готова продукция.

Пасивите по договори с клиенти свързани лица са от основен акционер със значително влияние в размер на 6,379 х.лв. (31.12.2021 – 10,790 х.лв.), дъщерни дружества на основен акционер със значително влияние - няма (31.12.2021 – 7 х.лв.).

32. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.12.2022 BGN '000	31.12.2021 BGN '000
Доставчици от страната	1,836	6,071
Доставчици от чужбина	365	189
	2,201	6,260

Задълженията към доставчици са текущи и безлихвени.

Задълженията в лева са в размер на 1,836 х.лв. (31.12.2021 г.: 6,071 х.лв.), в евро са 361 х.лв. (31.12.2021 г.: 186 х.лв.), и в турски лири – 4 х.лв. (31.12.2021 г.: 3 х.лв.).

Групата няма просрочени търговски задължения.

Съгласно условията за доставка на природен газ от Булгаргаз ЕАД, Дружеството-майка следва да заплаща текущите доставки авансово по заявка и доплащане в рамките на 12 дни. След тази дата Булгаргаз ЕАД начислява законната лихва.

33. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Задълженията към свързани предприятия в размер на 18 х.лв. (31.12.2021 г.: 13 х.лв.) са за доставени материали, горива и услуги към основен акционер (31.12.2021 г.: за доставени материали, горива и услуги към основен акционер). Те са в лева, текущи и безлихвени. Групата няма просрочени търговски задължения към свързани предприятия.

Групата има задължение по лизингови договори към свързано лице – акционер, посочено в *Приложения № 26 и 39*.

34. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

	31.12.2022 BGN '000	31.12.2021 BGN '000
Задължения към персонала в т.ч.:	1,699	1,434
Текущи задължения	1,546	1,354
Начисления за неползвани компенсируеми отпуски	153	80
Задължения по социалното осигуряване в т.ч.:	671	686
Текущи задължения	637	668
Начисления за неползвани компенсируеми отпуски	34	18
	2,370	2,120

35. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

	31.12.2022 BGN '000	31.12.2021 BGN '000
Задължение за данък по ЗДДФЛ	277	214
ДДС	21	19
Данък върху печалбата / Корпоративен данък	-	887
Други	28	30
	326	1,150

Задълженията за данъци са текущи.

До датата на издаване на този отчет в Дружеството-майка са извършени ревизии както следва:

- ДДС – до 30 юни 2013;
- Корпоративен данък – до 31 декември 2012;
- Данък по чл.194,195 от ЗКПО – до 31 декември 2012;
- Данък по чл.204 от ЗКПО – до 31 декември 2012;
- Национален осигурителен институт – до 31 март 2009;
- Агенция „Митници“ – задължение за акциз на природен газ – до 29 февруари 2016;
- Агенция „Митници“ – задължение за акциз на ел.енергия – до 5 юни 2016.

Данъчна ревизия в РБългария се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество - данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

В дъщерно дружество Неохим Протект ЕООД към датата на този отчет няма извършени ревизии и проверки.

В дъщерното дружество, което оперира на територията на Република Турция (вкл. влятото в него през 2018 г.), са извършени данъчни ревизии в сроковете съгласно турското законодателство.

36. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Другите текущи задължения включват:

	31.12.2022 BGN '000	31.12.2021 BGN '000
Получени гаранции	368	382
Задължения по възнаграждения на чуждестранни и местни лица	335	371
Задължение за дивидент	232	69
Задължения за такса водоползване	134	107
Получени депозити от клиенти	69	69
Удръжки от работните заплати	23	78
Правителствени финансираня	4	21
Други задължения	242	205
	1,407	1,302

Получените гаранции в размер на 368 х.лв. (31 декември 202 г.: 382 х.лв.) представляват гаранции от членовете на Съвета на директорите, както и гаранции за извършени строително-монтажни работи.

Към 31.12.2022 г. *другите дългосрочни задължения* – са в размер на 8 х.лв. (31 декември 2021 г. - няма) и представляват неизплатено възнаграждение на петимата членове на Управителния съвет.

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ**Обезпечения по договори**

Групата има предоставени обезпечения по два сключени договора за банкови заеми с УниКредит Булбанк, оповестени в Приложение №25.

Активи на отговорно пазене

Към 31.12.2022 г. Групата няма активи на отговорно пазене (31.12.2021 г. Групата съхранява материални запаси на отговорно пазене, в складовете на контрагент транспортна компания, в размер на 270 х.лв.).

38. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност Групата може да бъде изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и постигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружествата от Групата. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на продуктите на дружествата от Групата и на привлечения заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от нея инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо от ръководството на дружеството-майка.

Структурата на финансовите активи и пасиви към 31.12.2022 г. е както следва:

Финансови активи	31.12.2022	31.12.2021
	BGN '000	BGN '000
Парични средства и парични еквиваленти	102,452	72,065
Кредити и вземания, в т.ч.:	2,625	3,117
Вземания от свързани лица (Приложение № 20)	2	2
Търговски и други вземания (Приложение № 21 и Приложение № 22)	2,623	3,115
Дългосрочни капиталови инвестиции	2	2
	105,079	75,184

<i>Финансови пасиви</i>	<i>31.12.2022</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2021</i> <i>BGN '000</i>
Финансови пасиви по амортизирана стойност, в т.ч.:	4,454	10,705
<i>Краткосрочни и дългосрочни заеми (Приложение № 25 и Приложение № 30)</i>	862	2,748
<i>Задължения по лизинги (Приложение № 26)</i>	704	1,280
<i>Търговски и други задължения(Приложение № 32, Приложение № 33 и Приложение № 36)</i>	2,888	6,677

Провизиите за обезценка за кредитни загуби, свързани с финансови активи, признати в консолидиранния отчет за всеобхватния доход за 2022 и 2021 г., са както следва:

<i>Движение на коректива (провизията) за обезценка:</i>	<i>31.12.2022</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2021</i> <i>BGN '000</i>
Начално салдо на коректива за очаквани кредитни загуби на 1 януари	980	621
Увеличение на коректива за очаквани кредитни загуби, признато в печалба или загуба през годината	10	630
Намаление на коректива за очаквани кредитни загуби, признато в печалбата или загубата през годината	(40)	(222)
Отписани несъбираеми обезценени вземания	(1)	-
Ефект от преоценка на валутни позиции	(8)	(49)
Салдо в края на годината	941	980

Пазарен риск

Валутен риск

Групата извършва своята дейност обичайно при активен обмен с чуждестранни доставчици и клиенти. Групата не е изложена на валутен риск спрямо щатския долар и турската лира. Към 31.12.2022 г. около 5.40% (31.12.2021 г.: около 0,5%) от финансовите активи на Групата се формират от активи в щатски долари и турски лири, като вземанията по продажби, договорени за плащане в щатски долари и турски лири са 0.92% (31.12.2021 г.: няма). Валутният риск е свързан с негативното движение на валутния курс на щатския долар спрямо българския лев при бъдещите стопански операции, по признатите валутни активи и пасиви и относно нетните инвестиции в чуждестранни дружества.

Валутен структурен анализ

31 декември 2022	в евро	в щ.д.	в друга валута	в TRY	в лева	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи						
Парични средства и парични еквиваленти	35,083	5,454	16	69	61,830	102,452
Кредити и вземания	1,353	3		145	1,124	2,625
Дългосрочни капиталови инвестиции	-	-	-	-	2	2
	36,436	5,457	16	214	62,956	105,079
Финансови пасиви						
Финансови пасиви по амортизирана стойност	361	-	-	41	4,052	4,454
31 декември 2021 г.	в EUR	в USD	в друга валута	в TRY	в BGN	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови активи						
Парични средства и парични еквиваленти	21,032	308	-	4	50,721	72,065
Кредити и вземания	2,108	87	1	3	918	3,117
Дългосрочни капиталови инвестиции	-	-	-	-	2	2
	23,140	395	1	7	51,641	75,184
Финансови пасиви						
Финансови пасиви по амортизирана стойност	185	-	-	-	10,520	10,705

Анализ на валутната чувствителност

Риск за Групата е в експозиция към щатския долар и турската лира. Ефектът от валутната чувствителност при 10% увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо щатския долар и турската лира на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини е

измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

При увеличение с 10% на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на Групата (след облагане) би бил увеличение с 491 х. лв. (2021: крайният ефект върху загубата би бил намаление с 36 х. лв.) поради влиянието на паричните средства в щатски долари и валутните вземания от клиенти. Съответно същият ефект би имало и върху собствения капитал.

При намаление с 10 % на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата / (загубата) на Групата (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по-горе при увеличението.

При увеличение с 10% на курса на турската лира спрямо българския лев крайният ефект върху резултата на Групата (след облагане) би бил увеличение на печалбата с 19 х.лв. (2021 г.: 1 х.лв.) поради превишението на активите в турски лири над пасивите. Съответно същият ефект би имало и върху собствения капитал. При намаление с 10 % на курса на турската лира спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на Групата (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по-горе при увеличението.

Ръководството е на мнение, че посоченият по-горе анализ, изготвен на база балансовата структура на валутните активи и пасиви, отразява валутната чувствителност на Групата през съответния период на отчетна година.

Ценови риск

Ценови риск на природния газ

Групата е изложена на ценови риск от негативни промени в цените на основната суровина за производство – природен газ, доколкото цена на тази суровина е под влияние както на цените на международните пазари, така и на конкретните договорености на основния доставчик на природен газ за Групата с доставчиците на природен газ за България. С оглед осигуряване на равнопоставеността на всички клиенти на природен газ, основният доставчик на Групата (с дял в доставките от 100%) през 2022 г. и 2021 г. (с дял на доставките над 95%) прилага единен подход при ценообразуването за клиентите на регулирания и свободния пазар.

Групата не е изложена на съществен риск от негативни промени в цените на другите суровини и материали, защото съгласно договорните отношения с доставчиците, те са обект на периодичен анализ и обсъждане за преразглеждане и актуализиране спрямо промените на пазара.

Ценови риск от цената на квотите за въглеродни емисии

Групата е изложена и на ценови риск от цената на квотите за въглеродни емисии (Приложение 2.27.1.2).

Кредитен риск

Основните финансови активи на Групата са пари в брой и в банкови сметки, търговски и други вземания.

Кредитен риск е основно рискът, при който клиентите (и другите контрагенти) на Групата няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските и други вземания.

Събираемостта и концентрацията на вземанията се контролират текущо и стриктно от Дирекция Продажби съгласно установената кредитна политика на Групата. За целта ежедневно се прави преглед на откритите позиции по клиенти, спазването на договорените кредитни срокове за плащане, получените постъпления, както и се следят вземанията, които не са погасени в срок.

Обичайна политика на Групата е да договаря авансови плащания, вкл. и до 100 % за някои от основните си клиенти, което намалява кредитния риск. За останалите продажби стремежът е да се договарят кратки периоди на плащане обичайно в рамките от 10 до 20 дни за свързани лица и до 90 дни за останалите контрагенти.

Дружеството-майка осъществява основната част от продажбите си чрез дистрибутори, в т.ч.:

- За вътрешен пазар – двама дистрибутори: Дистрибутор 1 – 88%, Дистрибутор 2 - 3%
Обичайната практика е да се договаря предварително заплащане на 100 % от стойността на сделката;
- През 2022, 60 % от износа на Групата се осъществява от основни клиенти:
Клиент 1 – 13%, Клиент 2 – 12%, Клиент 3 – 10%, Клиент 4 – 9%, Клиент 5 – 6%, Клиент 6 и 7 по 5%.

Ръководството на Групата текущо следи и анализира търговската практика с основните дистрибутори и клиенти.

Групата е избрала и прилага опростен подход за изчисление на очакваните кредитни загуби на търговските вземания, който се базира на историческия опит по отношение на кредитните загуби, коригирани с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за икономическата среда и за които е установена взаимовръзка с процента на кредитните загуби.

Паричните операции са ограничени до банки с висока репутация и кредитен рейтинг и ликвидна стабилност. Характерът на дейността на Групата не предполага наличие на значителни свободни парични средства за по-дълъг период от време. Допълнително кредитната експозиция в банки текущо се следи и анализира с цел ефективно използване на паричните средства.

За изчислението на очакваните кредитни загуби по паричните средства и еквиваленти се прилага рейтингов модел, като се използват рейтингите на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody's, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg и референтните публични данни за PD (вероятности за неизпълнение), отговарящи на рейтинга на съответната банка. Ръководството следи текущо промяната на рейтинга на съответната банка, за да оценява наличието на завишен кредитен риск и текущото управление на входящите и изходящи парични потоци и разпределението на наличностите по банкови сметки и банки.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Групата да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. Тя провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства, добра способност на финансиране на стопанската си дейност, включително чрез осигуряване и поддържане на адекватни кредитни ресурси и улеснения, постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матуритетните граници на активите и пасивите на Групата.

Един от основните източници за финансиране на дейността на Групата, в случай на необходимост, е ползването на привлечени средства – банкови кредити.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни пасиви на Групата към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет и парични потоци. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която вземането респективно задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

31 декември 2022	до 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12 м.	1-2 г.	2-5 г.	Общо
Финансови пасиви							
Финансови пасиви по амортизирана стойност	2,397	278	356	1,079	210	162	4,482
31 декември 2021	до 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12 м.	1-2 г.	2-5 г.	Общо
Финансови пасиви							
Финансови пасиви по амортизирана стойност	6,702	582	860	1,381	1,199	244	10,968

Финансовите пасиви по амортизирана стойност падежиращи до един месец представляват търговски задължения и задължения по краткосрочна част на инвестиционни банкови заеми. Към 31 декември 2022 г. и 31 декември 2021 г. Групата няма задължения по револвиращ банков заем (Приложение №30).

Риск на лихвоносните парични потоци

Като цяло Групата няма значителни лихвоносни активи, с изключение на паричните средства и еквиваленти. През последните няколко отчетни периода банките не плащат/или плащат минимални по размер лихви върху паричните наличности и дори събират лихви (такси) за наличности над определен размер. Групата е платила лихви (такси) за парични наличности през отчетния период в размер на 314 х. лв. (2021 г.: 142 х. лв.).

Концентрацията на лихвен риск при Групата е при нейните дългосрочни и краткосрочни заеми. Те са обичайно с променлив лихвен процент, който поставя в зависимост от лихвения риск паричните й потоци.

Групата управлява своя риск на паричните потоци спрямо лихвените равнища като при сключване на договорите за ползване на банкови кредити се стреми да договаря лихвен процент, избирайки най-изгодните условия, предлагани на банковия пазар.

Лихвен анализ

31 декември 2022	Безлихвени	С плаващ лихвен %	С фиксиран лихвен %	Общо
<i>Финансови активи</i>				
Парични средства и парични еквиваленти	14	102,438	-	102,452
Кредити и вземания	2,625	-	-	2,625
Инвестиции на разположение и за продажба	2	-	-	2
	2,641	102,438	-	105,079
<i>Финансови пасиви</i>				
Финансови пасиви по амортизирана стойност	2,888	862	704	4,454
31 декември 2021	Безлихвени	С плаващ лихвен %	С фиксиран лихвен %	Общо
<i>Финансови активи</i>				
Парични средства и парични еквиваленти	21	72,044	-	72,065
Кредити и вземания	3,117	-	-	3,117
Инвестиции на разположение и за продажба	2	-	-	2
	3,140	72,044	-	75,184
<i>Финансови пасиви</i>				
Финансови пасиви по амортизирана стойност	6,677	2,748	1,280	10,705

Ръководството на Групата текущо наблюдава и анализира нейната експозиция спрямо промените в лихвените равнища. Симулират се различни сценарии на рефинансиране, подновяване

на съществуващи позиции, алтернативно финансиране. На база тези сценарии се измерва и ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове на лихвения процент.

Таблицата по-долу показва чувствителността на Групата при увеличение с 0.5% в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат на Групата след облагане с данъци и върху собствения капитал.

31 декември 2022	С плаващ лихвен %	Увеличение на лихвения процент	Ефект върху финансовия резултат след облагане	Ефект върху собствения капитал
<i>Финансови активи</i>				
Лева	-	0.5	-	-
<i>Финансови пасиви</i>				
Евро	-	0.5	-	-
Лева	862	0.5	(4)	(4)
	862		(4)	(4)
31 декември 2021	С плаващ лихвен %	Увеличение на лихвения процент	Ефект върху финансовия резултат след облагане	Ефект върху собствения капитал
<i>Финансови активи</i>				
Лева	-	0.5	-	-
<i>Финансови пасиви</i>				
Евро	-	0.5	-	-
Лева	2,748	0.5	(12)	(12)
	2,748		(12)	(12)

При намаление с 0.5 % крайният ефект върху печалбата на Групата (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по-горе при увеличението. В таблицата по – горе не са включени паричните средства и парични еквиваленти, за които ефектът от увеличение или намаление на плаващия лихвен процент би бил незначителен.

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала Групата цели да създава и поддържа възможности тя да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в нейния бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите по капитала.

И към двата отчетни периода Групата разполага с парични средства, които надхвърлят значително дълговия капитал. Дълговият капитал включва заемите от банки и задълженията по лизинг и към 31.12.2022 г. е в размер на 1,566 х. лв. при налични парични средства в размер на 102,452 х. лв. (31.12.2021 г.: дългов капитал 4,028 х. лв. при налични парични средства в размер на 72,065 х. лв.). Поради това и за двата периода нетният дългов капитал (разликата между дълговия капитал и паричните средства и еквиваленти) е отрицателна величина и отразява пълно покритие на дълговия капитал от наличните на разположение парични средства.

Съотношения:

<i>В хиляди лева</i>	2022	2021
Собствен капитал / Общо задължения	8,80	3.87
Парични средства и еквиваленти / Общо задължения	4,51	1.96

Съотношенията на собствен капитал спрямо общо задължения и на парични средства спрямо общо задължения за 2022 година са подобрени спрямо предходния отчетен период.

Оценяване по справедлива стойност

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти.

Притежаваните от Групата финансови активи са основно търговски вземания и наличности по разплащателни сметки в банки, поради което се приема, че балансовата им стойност е приблизително равна на тяхната справедлива стойност. Притежаваните от Групата финансови пасиви представляват основно заеми с плаващ лихвен процент, задължения за лизинг и търговски задължения, поради което се приема, че балансовата им стойност е приблизително равна на тяхната справедлива стойност.

Исключение са инвестициите в други дългосрочни капиталови инвестиции в Екобулпак АД София 2 х. лв. Участието в Екобулпак по справедлива стойност се оценява на около 31 х. лв. на база нетна стойност на активите.

Ръководството на Групата счита, че при съществуващите обстоятелства представените в консолидирания отчет за финансовото състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

39. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица на Групата са както следва:

Свързани лица	Вид на свързаност
Акционери:	
Еко Тех АД	Основен акционер (24.28 %)
Евро Ферт АД	Основен акционер (24.03 %)
Феборан ЕООД	Основен акционер (20.30 %)
Други:	
Терахим - Димитровград ЕООД	100 % собственост на Евро Ферт АД
Нео Китен ЕООД	100 % собственост на Евро Ферт АД
Неоплод ЕООД	100 % собственост на Евро Ферт АД
Borealis L.A.T.	100 % собственост на Бореалис АГ (Borealis AG)-Австрия, притежаващи 100% от капитала на Феборан ЕООД

Доставки от свързани лица

	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Материали		
Основен акционер	156	111
Услуги		
Основен акционер	3	3
Активи „Право на ползване“		
Основен акционер	94	94
Общо	253	208

Продажби на свързани лица

	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Продукция		
Основен акционер	238,695	156,513
Други свързани дружества (значително влияние по свързаност с основен акционер)	9,162	15,604
	247,857	172,117

Услуги

Основен акционер	50	52
Други свързани дружества	14	16
	64	68

Стоки

Основен акционер	85	-
------------------	-----------	---

Други - материали

Основен акционер	-	21
Други свързани дружества	-	1
	-	22

Общо

248,006	172,207
----------------	----------------

Договори за лизинг

През отчетния период Групата е признала активи, пасиви, разходи, плащания във връзка с договори за лизинг със свързани лица, както следва:

Задълженията по лизинг към свързани лица към 31 декември са както следва:

	31.12.2022	31.12.2021
	BGN '000	BGN '000
Признати задължения по лизинг на 1 януари	258	352
Плащания на задължения по лизинг за периода	(94)	(94)
Задължения по лизинг към 31 декември	164	258

Активите „право на ползване“ към свързани лица към 31 декември са както следва:

	31.12.2022	31.12.2021
	BGN '000	BGN '000
Актив „право на ползване“ към 1 януари	233	327
Начислена амортизация за периода	(80)	(94)
Активи с право на ползване към 31 декември	153	233

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните цени за подобен вид сделки.

Краткосрочните вземания от свързани лица към 31 декември са както следва:

	31.12.2022	31.12.2021
	BGN '000	BGN '000
Основен акционер	1	1
В т.ч. отчетна стойност	-	18
начислена обезценка	-	(18)
Други свързани дружества	1	1
Общо	2	2

Задълженията към свързани лица към 31 декември са както следва:

	31.12.2022	31.12.2021
	BGN '000	BGN '000
Пасиви по договори (Получени аванси за продажба на продукция)		
Основен акционер	6,379	10,790
Други свързани дружества (значително влияние по свързаност с основен акционер)	-	7
	6,379	10,797
Задължения за доставени активи и услуги		
Основен акционер	18	13
	18	13
Общо	6,397	10,810

Възнаграждения на ключовия управленски персонал:

Ключовият управленски персонал на Групата е оповестен в Приложение №1.

	2022	2021
	BGN '000	BGN '000
Заплати и други краткосрочни доходи, в т. ч.	1,562	1,319
на СД, УС и НС	1,562	1,140

Размерът на осигуровките за сметка на Неохим АД е 23 х. лв. (2021 г.: 22 х. лв.).

40. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЪЩЕРНИТЕ ДРУЖЕСТВА В ГРУПАТА

Обща информация за дъщерните дружества и неконтролиращите участия (НКУ) в тях:

	31.12.2022	31.12.2021
	брой	брой
Дъщерни дружества, изцяло притежавани от Групата	1	1
Дъщерни дружества с несъществено неконтролиращо участие за Групата	1	1
	<u>2</u>	<u>2</u>

Няма съществени неконтролиращи участия в дружество от Групата.

Обобщена финансова информация за дъщерните дружества, в които има дялови участия:

Финансови показатели	Неохим Протект ЕООД BGN'000	Неохим Таръм ООД, Турция BGN'000
Обобщен отчет за финансовото състояние към 31 декември 2022 г.		
Текущи активи	1,062	564
Нетекущи активи	113	46
Текущи задължения	166	2,559
Нетекущи задължения	169	54
Собствен капитал, отнасящ се към:	840	(2,003)
Притежателите на собствения капитална дружеството - майка	840	(2,001)
Неконтролиращо участие	-	(2)

Финансови показатели	Неохим Протект ЕООД BGN'000	Неохим Таръм ООД, Турция BGN'000
Обобщен отчет за финансовото състояние към 31 декември 2021 г.		
Текущи активи	950	278
Нетекущи активи	137	51
Текущи задължения	131	2,231
Нетекущи задължения	175	43
Собствен капитал, отнасящ се към:	781	(1,945)
Притежателите на собствения капитална дружеството - майка	781	(1,943)
Неконтролиращо участие	-	(2)

<i>Финансови показатели</i>	<i>Неохим Протект ЕООД BGN'000</i>	<i>Неохим Таръм ООД, Турция BGN'000</i>
<i>Обобщен отчет за всеобхватния доход за годината, завършваща на 31 декември 2022 г.</i>		
Приходи и други доходи	1,307	2,266
Нетна печалба за годината	81	536
 Общ всеобхватен доход за годината	 59	 542

<i>Финансови показатели</i>	<i>Неохим Протект ЕООД BGN'000</i>	<i>Неохим Таръм ООД, Турция BGN'000</i>
<i>Обобщен отчет за всеобхватния доход за годината, завършваща на 31 декември 2021 г.</i>		
Приходи и други доходи	1,221	74
Нетна печалба/(загуба) за годината	69	(1,330)
 Общ всеобхватен доход за годината	 73	 (1,328)

<i>Финансови показатели</i>	<i>Неохим Протект ЕООД BGN'000</i>	<i>Неохим Таръм ООД, Турция BGN'000</i>
<i>Обобщен отчет за паричните потоци за годината, завършваща на 31 декември 2022 г.</i>		
Нетни парични потоци от оперативна дейност	127	(9)
Нетни парични потоци използвани в инвестиционната дейност	-	(2)
Нетни парични потоци използвани във финансова дейност	(27)	(9)
Нетно увеличение/(намаление) на паричните средства и паричните еквиваленти	100	(20)

<i>Финансови показатели</i>	<i>Неохим Протект ЕООД BGN'000</i>	<i>Неохим Таръм ООД, Турция BGN'000</i>
<i>Обобщен отчет за паричните потоци за годината, завършваща на 31 декември 2021 г.</i>		
Нетни парични потоци от оперативна дейност	213	(35)
Нетни парични потоци използвани в инвестиционната дейност	-	(1)
Нетни парични потоци използвани във финансова дейност	(27)	(20)
Нетно увеличение/(намаление) на паричните средства и паричните еквиваленти	186	(56)

41. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

На 13.03.2023 г. Европейската комисия съобщава, че е одобрила придобиването на Borealis NITRO от AGROFERT Group във връзка с предварително уведомление за концентрация (Дело M.10834 – AGROFERT/BOREALIS NITRO). Съгласно обявление в официален вестник на Европейския съюз от 16.02.2023 г. в групата на Borealis Nitro е и Feboran EOOD (България), което притежава 20.30% от капитала на Неохим АД. Едноличен собственик на Феборан ЕООД е Бореалис АГ (Borealis AG), Идентификация FN 269858a, Държава: АВСТРИЯ, като от 26.04.2017 г. вписаното обстоятелство в Търговския регистър е без промяна.